Jaargang 111. Dingsdag, 3 Augustus 1852. No. 62.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt aan de geabonneerden verzonden: *Bijblad* no. 16, inhoudende *Kort Verslag van de Handelingen van den Gemeenteraad en der Provinciale Staten van Groningen, enz.*

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 9den Augustus 1852, des voormiddags te 11 uur, zal, onder nadere goedkeuring, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR van den WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, aan het Lokaal van het Provinciaal Bestuur te *Groningen*, worden aanbesteed:

Het maken van eene Steenen Brug met vast houten dek en ijzeren leggers, in den Grooten Weg der eerste klasse, van Groningen *naar* Delfzijl; *met de Leverantie van alle daartoe benoodigde Materialen en Arbeidsloon.*

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving, overeenkomstig art. 13 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het Lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van *Groningen* te *Groningen*, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende acht dagen vóór de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatiën te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur en Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

Namens den Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Secretaris-Generaal:
J. SCHRÖDER.

AANBESTEDING.

Op MAANDAG den 9den Augustus 1852, des voormiddags te 11 uur, in een der appartementen van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den STAATSRAAD, COMMISSARIS DES KONINGS in de PROVINCIE *GRONINGEN*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN, in het bijzijn van den HOOFDINGENIEUR VAN DEN WATERSTAAT in het 1ste Distrikt, onder nadere approbatie worden aanbesteed:

Het Onderhouden van de Ploegmachine en Bergloods voor dezelve te Statenzijl, en de Klapbruggen bij de Oude- en Winschoter Zijlen, alsmede die over het Renselverlaat, van den dag der approbatie tot en met den laatsten Junij 1858.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen*, ter lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de Kasteleins VAN DER LAAN, EEKHOFF, wedw. BONTEKOE, TEN HAVE, SPINHOP en de wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; voorts bij den Kastelein PLAAT in het Blaauwe Paard, bij den Kastelein VISSER in de Zon, bij de Wedw. RASKER, op den hoek van het Ameland; in de Stads Herberg en in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den Kastelein MIDDELKOSTER bij de Ebbingepoort, en bij den Kastelein VAN WARTUM in de *Altena*; te *Zoutkamp* bij den Kastelein KNOL; te *Warfhuizen* bij den Kastelein A. R. ELINGA; te *Winsum* bij de wedw. WIERSEMA; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *Onderdendam* in het Zijlvesterhuis en bij den Kastelein JAN KNOOP PATHUIS; te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING; te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en de wedw. WEITS; te *Ten Boer* in het Gemeentehuis; te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER; te *Martenshoek* bij de wedw. MEURS; te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHOST; te *Winschoten* bij de wedw. WISSEMAN; te *Nieuwe Schans* bij den Kastelein ROSE; te *Veendam* in het Gemeentehuis; te *Grijpskerk* bij den Kastelein DE BOER, en te *Zuidhorn* bij de wedw. OSSENTJUK.

Nadere informatiën kunnen worden aangevraagd bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Ingenieur N. J. VAN DER LEE, te *Groningen*

GRONINGEN, 29 Julij 1852.

De Staatsraad, Commissaris des Konings voornoemd:
VAN LIMBURG STIRUM.

JAGT EN VISSCHERIJ.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bij deze bekend, dat de in de *Groninger Couranten* van DINGSDAG en VRIJDAG den 27sten en den 30sten Julij l.l. aangekondigde **VERHURING** van de **20 perceelen REGTEN** van **JAGT** en **VISSCHERIJ** op de Gronden en in de Wateren, aan de Stad toebehoorende, tot nadere aankondiging is **UITGESTELD.**

GRONINGEN, 2 Augustus 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *L. S.*

AANBESTEDING

VAN

TURF EN BRANDHOUT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* gedenken, bij *enkele inschrijving*, ten dienste van het RAADHUIS, aan te besteden:

1. De LEVERING van **400** ton BAGGERTURF,
2. IDEM van **1200** ton HARDE ZWARTE TURF, en
3. IDEM van **15000** stuks BERKEN BRANDHOUT.

De Voorwaarden van Levering zullen, van heden, ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen.

Vóór of uiterlijk op DINGSDAG den 10den Augustus 1852, zullen de MONSTERS aan het RAADHUIS moeten worden bezorgd, en wel van iedere soort van Turf en het Brandhout 15 stuks, ieder afzonderlijk in een Zak of eene Mand, terwijl bij ieder Monster een afzonderlijk Inschrijvingbriefje moet worden overgelegd, van buiten voorzien van dezelfde merken als het Monster.

GRONINGEN, 29 Julij 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *L. S.*

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, brengen, volgens art. 219, al. 3, der GEMEENTEWET, ter openbare kennis, dat de **REKENING** van de **ONTVANGSTEN** en **UITGAVEN** dezer GEMEENTE over het dienstjaar **1851**, op den 31sten Julij 1852 met de BESCHEIDEN aan den RAAD overgelegd, op de SECRETARIJ dezer Gemeente voor een ieder ter lezing is nedergelegd van en met WOENSDAG den 4den tot en met WOENSDAG den 18den Augustus 1852, en dat zij in afschrift, tegen betaling der kosten, algemeen verkrijgbaar is gesteld.

En zal deze bekendmaking in de *Groninger Courant* worden geplaatst en aangeplakt, waar het behoort.

Gedaan te *Groningen* den 2den Augustus 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: VAN UILDRIKS, *L. S.*

NIEUWSTIJDINGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 6 Julij.

De heer *I. R. Muller* schrijft ons uit Holland, Wis, van den 29sten Junij: „Met verlangen zagen wij sedert verscheidene dagen naar regen uit, tot dat heden middag eene kleine verkwikking aan de vele kwijnende gewassen is te beurt gevallen, hoewel de bui alweder schijnt over te trekken, waardoor bij velen de vrees ontstaat, dat de zomergewassen weinig graan zullen opleveren. — De jongste nachtvorsten (van Vrijdag op Zaturdag) hebben ook nog al eenige schade aan mais, aardappelen en boonen veroorzaakt. — Voor eenigen tijd is de koe van een onzer geburen verlost van drie kalveren, waarvan het eenige levende zijn water uit twee verschillende plaatsen loosde. — Wegen te verleggen en te verbeteren, huizen te bouwen, enz., is aan de orde van den dag, zoodat ik veronderstel, als gij deze town nog eens weder bezoekt, dat gij alsdan vele veranderingen bespeuren zult. — Men is druk bezig eene nieuwe kerk te bouwen in het midden der town, aan den Green Bay weg, die, wanneer zij gereed is, en de onlangs aanbesteedde aan den Sheboygan weg (Oostburg?) haar beslag heeft, het vierde kerkgebouw in deze town zal uitmaken, namelijk twee tot de Gereformeerde, een tot de Presbyteriaansche en een tot de R.-Katholijke gemeente behoorende. —

Dezer dagen trekken duizenden en duizenden van een zeker soort insekten (lang van ligchaam en vier lange vleugels hebbende), door de kinderen *glazemakers* genoemd, doch mij bij name onbekend, van het oosten naar het westen door onze town. Men vreest, dat deze in het vervolg veel nadeel aan het gewas zullen toebrengen, en heden vernam ik, dat zij zeer vijandig zijn tegen bijen, vliegen en moskieten, onder de eersten vrij wat schade aanrigtende. —

Alle personen welke werk mogten verlangen, zouden wel doen naar town Holland te komen, wordende daar ongeveer vijftig personen verlangd tot het verwerken van hout, tegen eene belooning van 75 ct. a 1 doll. per dag of 12 tot 16 doll. in de maand, met inbegrip van kost.

DUITSCHLAND.

Als een bewijs van buitengewone vruchtbaarheid, vertoont men thans in Beijeren korenaren ter dikte van een mans duim, die 80 graankorrels bevatten.

In Zwitserland roemt men den gezegenden staat van het graan en der aardappelen; overal ziet men van beide eenen zeer overvloedigen oogst te gemoet.

— De Hamburgsche Senaat heeft aan de Bondsvergadering kennis gegeven, dat hij, tegenover het uitgedrukte verlangen der burgerij om invoering der nieuwe grondwet, buiten de mogelijkheid is, om de door de bondsvergadering verlangde wijzigingen te bewerkstelligen. De regeling der grondwets-kwestie te Hamburg zal dus welligt aan een' bonds-commissaris worden opgedragen.

— Hoezeer de reactie thans in Oostenrijk in vollen gang is, blijkt onder anderen uit een besluit van den minister van onderwijs, waarbij eene algemeene censuur der klassieke schrijvers bevolen wordt. Daarbij wordt aan de onderscheidene hoogleeraren en onderwijzers op gymnasiën voorgeschreven, om naauwkeurig toe te zien, dat al wat uit het oogpunt van staatkunde, godsdienst of zedekunde aanstoot kan geven in die schrijvers, daaruit worde verwijderd en dienovereenkomstig bijzondere uitgaven worden vervaardigd, welke officiëel goedgekeurd en alleen gebezigd moeten worden op de Oostenrijksche inrigtingen van onderwijs. Daardoor vervallen de bekende Leipziger uitgaven van *Teubner* en *Tauchnitz* in de categorie van verbodene boeken en *Horatius* en *Tacitus*, *Homerus* en *Thucydides* zullen van de schadelijke bestanddeelen voor de jeugd, volgens de meening onzer regering, gezuiverd worden.

— De tolkwestie rust thans geheel. De afval van Wurtemberg en Baden van de coalitie is eene daadzaak, waardoor die coalitie, in een aardrijkskundig opzigt, gebroken is. Wat de Zuid-Duitsche staten nu verder doen zullen, is niet met zekerheid bekend. Daarentegen verneemt men, dat hunne ontwerp-verklaring in antwoord op die van Pruissen, en waarin zij niet op Tol-vereenigig met Oostenrijk, maar op een handels-verdrag aandringen, zelfs in Weenen opzien gebaard heeft. Pruissen wil, zegt men, geene nieuwe stappen doen.

— De aanbiedingen van eenige Hamburger en Bremer maatschappijen tot aankoop van schepen van de voormalige Duitsche vloot zijn door de bondsvergadering van de hand gewezen.

— Het laatste orgaan der Saksische democratie, *die Volksblätter*, heeft opgehouden te bestaan.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 29 Julij.

Er is gemeld dat een lid van het bewind, de minister van oorlog, in een proces wegens omkooping van kiezers betrokken was door eene van hem afkomstig schijnende instructie, die gevonden was in handen van eenen op heeterdaad betrapten stemmen-makelaar. Onder de ministeriële partij wordt deze zaak hoog opgenomen; de *Standard* zegt, dat de minister, zoo het feit tegen hem bewezen wordt, uit het kabinet en uit het Parlement behoort te worden verwijderd; maar betoogt dat de geheele zaak een sluwe toeleg is van de tegenpartij, om een eerlijk man te bederven en in hem aan het ministerie eenen stoot toe te brengen.

— Men verhaalt, dat de onlangs verkozen vertegenwoordiger van een zeker vlek in Schotland, bemerkende dat hij hevig bestreden werd door een' concurrent, het besluit nam om een aantal huizen voor de som van 25,000 £ te koopen, waaraan een regt van nagenoeg vijftien stemmen was verbonden. Deze huizen hebben geene grootere waarde dan 15,000 £, zoodat de meerdere stemmen, welke de gekozene alzoo verkreeg, hem moeten zijn te staan gekomen op 700 a 800 £ ieder.

— L.l. Zaturdag is de onderzeesche telegraaf tusschen Portpatrick en Donaghadee (Schotland en Ierland) tot stand gekomen; de afstand tusschen de beide kusten bedraagt 21 mijlen; men is thans bezig de uiteinden met de electrische draden der voornaamste steden in verband te brengen.

De werkzaamheden aan de benoodigde kabels, voor de uitbreiding van de onderzeesche telegraafgemeenschap tusschen dit rijk en het vaste land, worden in deze hoofdstad en elders met zooveel drukte, voortgezet, dat, volgens eene voorloopige berekening, één kabel tusschen Harwich en Holland en een ander tusschen Dover en Ostende nog gedurende den loop der volgende maand zullen onder water gelaten worden.

— Den 25sten dezer is de Magyaarsche volksmenner *Kossuth* van New-York te Liverpool aangekomen, en van daar terstond naar Londen vertrokken. Zijn verblijf in de Vereenigde Staten heeft niet lang geduurd, maar langer dan de opgang dien hij aldaar maakte; onopgemerkt en onder een aangenomen naam heeft hij het gebied der Unie verlaten, zonder voor de Hongaarsche zaak, gelijk hij die voorstaat, veel anders dan toejuichingen en handgeklap gewonnen te hebben.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 Julij.

Het keizerrijk is 't groote woord van den dag; men moge het vreezen of wenschen, iedereen is thans overtuigd, dat het onvermijdelijk is. Alleen de dag van deszelfs vestiging is onzeker. Met het keizerrijk is naauw het huwelijk van den President verbonden. Wanneer dit zal plaats hebben, is evenzeer onzeker; ook omtrent de persoon in kwestie is men het nog niet eens. Zal het eene afstammelinge wezen der *Wasa's* of der *Beauharnais?* 't Eerste is voor 't oogenblik 't meest waarschijnlijk. Het zou dan de jeugdige prinses *Stephania* wezen.

Wat evenwel bij al die onzekerheid zeker is, is, dat de vroeger aangekondigde ministeriële wijziging zal plaats hebben.

Men spreekt ook van de benoeming van den (legitimistischen) heer *de la Rochejaquelein* tot een diplomatischen post. Men maakt de opmerking, dat het voorwaar zeer zonderling zal klinken, dat de markies *de la Rochejaquelein* gezant zal zijn van de Fransche republiek of van Z. M. den Keizer *Lodewijk Napoleon!* — De groote oom van den tegenwoordigen President had niet zoo geheel ongelijk met te zeggen, dat *onmogelijk* geen Fransch was.

— De *Moniteur* behelst de ministeriële wijzigingen.

De heer *Drouin de Lhuys* vervangt den heer *Turgot* als minister van buitenlandsche zaken.

De heer *Magne* is, in plaats van den tot senaatslid benoemden *Lefebvre-Duruflé*, tot minister van openbare werken benoemd.

Volgens een ander decreet zal de heer *Baroche*, vice-president van den staatraad, voortaan aan de werkzaamheden van den ministerraad deel nemen.

— Men spreekt er van dat de heer *Fould* zich ernstig de zaak der Israëlieten en Protestanten wil aantrekken, welke, zooals men weet, van de normaalschool zijn uitgesloten.

— Men heeft vroeger wel eens gesproken van eene overeenkomst, gesloten tusschen Oostenrijk, Rusland en Pruissen en betrekking hebbende tot den tegenwoordigen en toekomstigen staat van Frankrijk. Die overeenkomst heeft vooral ten doel *Lodewijk Napoleon* te bewaken, en het gedrag voor te schrijven, hetwelk die Noordsche mogendheden zullen te houden hebben, als eens mijnheer de President keizer zal willen gaan spelen. Zij zegt onder anderen:

„Ingeval prins *Lodewijk Bonaparte*, tegenwoordige President der Fransche Republiek, er in zoude slagen zich door het algemeene stemregt levenslang tot Keizer te doen kiezen, dan zullen de mogendheden dien nieuwen vorm van kiesmagt niet erkennen, vóórdat er hun uitleggingen zullen gegeven zijn, van wege *Lodewijk Bonaparte*, omtrent den zin en het doel van dien nieuwen titel, en vóórdat hij de verbindtenis hebbe op zich genomen: 1) van de traktaten te eerbiedigen, 2) van de grenzen van Frankrijk niet uit te breiden, 3) van formeel af te zien van alle aanspraak op het stichten of voortzetten van een stamhuis.

„Ingeval prins *Lodewijk Bonoparte* zichzelven erfelijken keizer zoude verklaren, dan zullen de mogendheden hem niet erkennen en daartegen bij het Fransch zoowel als de overige gouvernementen protesteren. Ingeval eene omwenteling, het gouvernement van *Lodewijk Napoleon* zoude omwerpen of alleen in geval van overlijden van dien personaadje dan verbinden zich de mogendheden, uit al hunne magt, de troonherstelling te begunstigen en te bevorderen van den wettigen erfgenaam der kroon, en in het vervolg zullen zij geen ander stamhuis erkennen dan dat der Bourbons en geen anderen regthebber dan den graaf *de Chambord.*"

Verder verklaren zij nog, dat zij Frankrijk vrij laten van zich een gouvernement te kiezen gelijk het wil, doch dit gouvernement hoe *wettelijk* ook, kan nooit aanspraak maken op *wettigheid.*

Het is de *Morning-Chronicle*, welke dit stuk mededeelt Men heeft dikwijls aan het bestaan daarvan getwijfeld. De stellige toon, waarop het spreekt, geeft, om zoo te zeggen, de zekerheid, dat eene dergelijke overeenkomst werkelijk werd gesloten.

[Vele bladen, waaronder ook de *Times*, betwijfelen de echtheid van dit door den *Morning-Cronicle* medegedeelde geheime tractaat, nopens het keizerschap in Frankrijk.]

— De steeds toenemende vermeerdering van het in kassa der schatkist, heeft den minister van financiën in staat gesteld, aan de Fransche bank 25 millioen terug te betalen, op rekening van de 50 millioen, welke de bank in Maart 1848 van de schatkist geleend had. Deze remboursering is den 26sten dezer volbragt.

— In de Champs Elysées heeft men sedert vele jaren eenen ouden blinden klarinetblazer met eenen witten hond opgemerkt, voor wien een jong meisje, dat hij aangenomen had, van de voorbijgangers aalmoezen inzamelde. Onlangs brak een in het zwart gekleed heer den blinden muzikant in zijn spel af en er ontstond het volgende gesprek tusschen hen. „Gij heet *Crique Touche?*" — Ja. — „Gij zijt bedelaar en blind?" — Ja. — „Gij hebt eene pleegdochter?" — Ja. — „En eenen witten hond?" — Ja. — „Gij hadt eenen vriend op de brug Tournelles?" — Ja, bij heet *Galimard*. — „Hij heette zoo, want sedert drie dagen rust hij op het kerkhof." De blinde gaf zijne ontsteltenis bij dit berigt te kennen en weende. „Het is juist, zeide de notaris, die hem aangesproken had. Gij zijt *Crique Touche. Galimard* heeft u tot universeel erfgenaam aangesteld. Hij vermaakt u zijne klarinet en een kastje, dat hij verborgen had, waarin 80000 fr. zijn."

Crique Touche was zoo ontsteld, dat zijne geslotene oogen zich openden. Hij omarmde het meisje en zijnen hond, klom met den notaris in eene fiacre en haalde zijne erfenis. Zijn vriend *Galimard* had sedert 43 jaren als blinde op de brug Tournelles de klarinet geblazen en bij zeer sobere levenswijze de groote som verzameld. Beide vrienden zijn nooit blind geweest! Het testament verordent, dat de pleegdochter na hem het gansche vermogen krijgen zal

Van den 31sten. De *Moniteur* bevat een besluit van den President, waarbij de heer *Achille Fould* benoemd wordt tot minister van staat. Deze benoeming completeert het kabinet, en de President heeft door deze keuze aan hetzelve eene belangrijke aanwinst gegeven.

— Al de beambten bij de nationale school *des Arts et Métiers* te Aix zijn op hoog bevel geschoren. Ten gevolge van een besluit van den heer *Olivier*, hoogleeraar bij het *Conservatoire des Arts et Métiers* te Parijs, welke genoemde school kwam inspecteren, is al wat baard, knevel of imperiaal droeg bij die school onder het mes genomen en ziet men nu niets dan gladde gezigten aldaar.

— Den 22sten Julij teekende te Montpellier de 100gradige thermometer in de schaduw 40 graden (zijnde 104 graden FAHRENHEIT.)

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Julij.

Het schijnt, dat de ministeriële krisis haar einde nadert. Men verzekert, dat alle ministers verklaard hebben, hunne demissie te willen intrekken en voor de Kamers op te treden, die eerstdaags zullen bijeengeroepen worden.

(Voor een paar maanden maakten eenige artikelen over onze staatkundige aangelegenheden, van den heer *Granier de Cassagnac*, in den *Constitutionnel* opgenomen, veel beweging. Thans deelt 'tzelfde blad over onze ministeriële crisis een stuk mede, dat in gansch anderen — en vrij wat juisteren — zin is gesteld. Als bewijs dienen de volgende regelen:

„De onvermijdelijke ontknooping der crisis zal dus wezen de handhaving der liberale denkwijze aan het bewind, en de aanblijving van verscheidene der ministers, welke hun ontslag hebben aangeboden.

„Deze uitkomst, welke de kracht der zaken schijnt te moeten medebrengen, is volkomen te billijken.

„Het ministerie *Rogier* heeft aan België onbetwistbare diensten bewezen.

„Het is vijf jaren aan het bewind geweest, en dit lange leven zou alleen te zijnen voordeele getuigen.

„Het heeft een hongersnood, de omwentelingen op het vaste land en de gevaarlijkste spanningen moeten doorworstelen en het heeft orde, kalmte en vertrouwen in de moeijelijkste dagen weten te handhaven.

„Het heeft de nijverheid en den landbouw van Vlaanderen opgebeurd, 'twelk het aan 't gruwelijkste pauperismus ten prooi had gevonden; het heeft instellingen van voorziening voor de arbeidende klassen geschapen, het openbaar onderwijs ingerigt en de landsfinanciën hersteld.")

— De heer *Victor Hugo* heeft van den burgemeester van Brussel bevel ontvangen, om België te verlaten. De reden van dezen maatregel is de verschijning van het boekje *Napoleon de Kleine.* De dichter zal eerstdaags vertrekken.

— Bij een Koninklijk besluit van den 28sten Julij j.l. is bepaald, dat er van regeringswege eene landbouwkundige kaart van België zal worden uitgegeven, en dat bij de vervaardiging daarvan de geologische kaart des lands en de van de

regeringswege opgemaakte statistiek van het Belgische landbedrijf ten grondslag zullen worden genomen.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 31 Julij.

H. M. de Koningin zal hare reis naar de badplaats Ischl ondernemen, onder den naam van gravin *van Buren*. Zij zal op die reis onder anderen worden vergezeld door den baron *van Hardenbroek*, kamerheer; den heer *von Wekherlin*, secretaris; en de hofdame barones *van Heeckeren*.

Men verneemt, dat te Ischl ook worden verwacht HH. MM. de Keizer van Oostenrijk, de Koning van Pruisen, de Koning van Wurtemburg, de Koning van Griekenland, de Koningin van Pruissen, de Koningin van Saksen, de Koningin van Zweden en andere vorstelijke personen.

— Namens den Koning is dezer dagen afgewezen het verzoek van *C. M. Burgers*, ondernemer van wagendiensten te Arnhem, om kwijtschelding of vermindering van tien geldboeten, elk van *f* 10, waartoe bij, met de kosten, door de arrondissements-regtbank te Zwolle, bij vonnis van den 14den Augustus 1851, is veroordeeld, wegens tien overtredingen van art. 45 van het reglement op de dienst der openbare middelen van vervoer te lande.

— Blijkens officiële mededeeling van den Britschen zaakgelastigde te 's Gravenhage, is van wege de Engelsche admiraliteit eene order uitgevaardigd, van den 1sten Mei j.l., waarbij de bepaling is gemaakt, dat voortaan, te rekenen van den 1sten Aug. aanstaande, *alle zeilschepen*, hetzij onder zeil, hetzij gesleept wordende, eenig ander schip naderende of door een ander schip wordende opgeloopen, verpligt zullen wezen, van *zonsondergang* tot *zonsopgang*, een *helder licht* te vertoonen, in zoodanigen stand, dat gezegd licht door het naderende schip kan gezien worden, en dat wel tijdig genoeg, om het gevaar van aanvaren voor te komen. Alle zeilschepen, ten anker liggende op reeden of stroomen, zullen verpligt zijn, van zonsondergang tot zonsopgang, aan den grooten top een helder licht te laten branden. Plaatsen, alwaar andere haven-reglementen voor het voeren van lichten bestaan, zijn hiervan uitgezonderd; zullende voorts de lantarens, welke door de schepen, ten anker liggende, gebruikt worden, zoodanig moeten zijn vervaardigd, dat zij rondom een helder licht verspreiden.

— De algemeene Synode der Ned. Herv. Kerk, gehoord de rapporterende commissie in deze benoemd den 16den jl., heeft in de zitting van den 20sten dezer besloten, dat de *koninklijke approbatie* der predikants-beroeping zal worden vervangen door het *exequatur* der algemeene synodale commissie. Van dit besluit is aan Z. E. den minister, voorloopig belast met het bestuur van het depart. voor de zaken der Hervormde eeredienst enz., onder dankbare erkenning van hetgeen door Zr. Exc. vorganger in het belang van de zelfstandigheid der kerk is bedoeld, onverwijld kennis gegeven, met beleefd verzoek, om, tijdens de zittingen der tegenwoordige vergadering, aan haar te doen kennelijk worden, of Z. E. van oordeel is, dat zulk eene regeling tot vervanging van de koninklijke approbatie voldoende kan worden geacht, tot waarborging zoowel van de Hooge Regering, als van den beroepen predikant, — ten einde zij in het nu provisioneel te arresteren reglement op de vakaturen enz. opgenomen en overeenkomstig art. 62 van het algem. reglement aan de prov. kerkbesturen toegezonden worde en alzoo, krachtens hetzelfde artikel, tegen het einde van het volgend jaar wettiglijk tot vervanging van de koninklijke approbatie worde ingevoerd.

In de zitting van den 21sten heeft de hooge kerkvergadering, in de voortgezette voorbereiding van de nieuwe bijbelvertaling, de wijze van handelen der synodale commissie, in voldoening aan den haar opgedragen last, door de synodale vergadering met eenparigheid goedgekeurd. De Synode heeft besloten, bierbij voor het tegenwoordige te subsisteren, opdat de zaak ten principale door de Synode des volgenden jaars behandeld worde, maar dat zij, gevolg gevende in zoo verre aan het advies der synodale commissie, aan haar zelve zal opdragen, inmiddels de godgeleerde faculteit van de hoogeschool van Utrecht zeer dringend uit te noodigen, om te voldoen aan den vurigen wensch der Synode, dat zij hare hulp tot het werk der vertaling of revisie verleene, en haar diene met aanwijzing van mannen, die zij als medearbeiders geschikt zal oordeelen.

Voorts is nog met algemeene stemmen de synodale commissie gemagtigd, om, indien zij de opgave van geschikte medearbeiders aan de vertaling op haar verzoek van de godgeleerde faculteit te Utrecht zal ontvangen hebben, de voordragt aan de Synode, zoo veel zij zal dienstig oordeelen, op de wijze, waarop zij het nu heeft gedaan, daaruit al aanvullen.

— De *maatschappij tot nut der Israëlieten in Nederland*, heeft de volgende prijsvraag uitgeschreven: „Welke zijn de beste middelen, om de Nederlandsche Israëlieten tot den landbouw op te leiden, en op welke wijze kunnen de belemmeringen, voor zoover die bestaan, het doelmatigst uit den weg geruimd worden, voornamelijk met het oog op de Nederlandsche toestanden." Voor het beste antwoord wordt uitgeloofd: een gouden eerepenning en *f* 50 als prijs, en een zilveren eerepenning als accessit.

AMSTERDAM, 30 Junij.

Onder de aanzienlijke personen, die heden onze beurs bezochten, merkte men op den bekenden Oostenrijkschen veldmaarschalk, generaal *Haynau*, die echter slechts een oogenblik aldaar vertoefde.

— Men meldt uit Dusseldorp aan den *Hamburger Correspondent*:

„De Nederlandsche regering is er ernstig op bedacht, in Nederlandsch-Indië de beste soorten cinchona te doen aankweeken, welke de in den handel meest gezochte kinaschorsen opleveren. Aldus zal er gevolg worden gegeven aan het ontwerp, reeds meer dan twintig jaren geleden door den hoogl. *Blume* voorgesteld, om een of meer deskundigen naar Peru af te zenden, ten einde daar te lande planten en zaden van dat kostbaar voortbrengsel uit te kiezen en naar Java over te brengen.

„Thans vernemen wij, dat de heer *Hasskarl*, die adsistent-hortulanus in den plantentuin te Batavia geweest is, binnen kort naar Centraal Amerika zal vertrekken, om er eene verzameling van de beste planten en zaden bijeen te brengen en die zelf naar Java over te voeren. Wat de kruidkundige wetenschap betreft, heeft men in hem een' deskundige gevonden; doch het ware ook wenschelijk, dat men hem een bekwaam scheikundige ter zijde stelde, ten einde den aard van de kina-plant wel na te gaan."

— Volgens ontvangen berigt is de Harlinger Groenlandsvaarder *Dirkje Adama*, kommandeur *O. Mehlen*, den 26sten met één' visch en 200 robben in het Vlie binnengekomen; terwijl gisteren mede aldaar is binnengekomen, de Groenlandsvaarder *Spitsbergen*, komm. *Stockfleth*, met 1000 robben.

ROTTERDAM, 28 Julij.

Heden werd alhier eene algemeene vergadering van de leden der Koninklijke Nederlandsche Yachtclub, in het vereenigingsgebouw, gehouden.

Bij afwezigheid van Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden, president der K. N. Y., werd deze bijeenkomst door den vice-president, den heer *P. H. Tromp*, geopend.

De vice-president deelde o. a. de hoogst vereerende kennisgeving mede, van Z. K. H. prins *Hendrik* ontvangen, van Hoogstdeszelfs aanstaande echtverbintenis met prinses *Amalia Maria da Gloria Augusta*, dochter van Z. D. H. hertog *Karel Bernhard* van Saksen-Weimar. Met zeer veel belangstelling wordt dit door de vergadering vernomen; terwijl de vice-president berigt, dat eene commissie uit den raad de eer zal hebben, de gelukwenschingen der K. N. Y. aan Z. K. H. over te brengen.

BREDA, 28 Julij.

Slechts weinige dagen geleden werd zekere *J.*, een jongeling van 15 jaren, door eenen hond onbeduidend gebeten; de gevolgen daarvan zijn echter heden ongelukkig en zeer te betreuren, want vele kenmerken van de zoo verschrikkelijke ziekte van watervrees zijn aanwezig. Men heeft de noodige maatregelen beraamd, om het lot des lijders te verzachten en hem het dragelijk te verschaffen.

[Een berigt van den 30sten meldt dat deze jongeling, ondanks alle geneeskundige hulp, reeds aan de gevolgen van die vreeselijke ziekte is bezweken.]

ARNHEM, 29 Julij.

Z. Exc. de minister van binnenl. zaken heeft heden weder de tentoonstelling bezocht.

Onder de bezoekers heeft men heden opgemerkt een' vreemdeling, dien men geenszins verwacht had, namelijk den Oostenrijkschen veldmaarschalk *Haynau*.

Het bijvoegsel tot den catalogus ziet thans het licht en bevat nog eene aanzienlijke hoeveelheid voorwerpen. Men merkt er in op eene lijst van goederen uit Nederlandsch Oost-Indië, van welke de opgave per overland-mail is ontvangen, doch die nog niet zijn aangebragt.

— Heden avond te 10 uur werd aan Hunne Exc. de ministers van binnenl. zaken en financiën, door de vrijzinnige kiezersvereeniging eene serenade bij fakkellicht gebragt, waarbij eene deputatie uit gemelde vereeniging zich in plegtigen optogt naar de woning van den heer *Dullert* begaf, bij wien Hunne Exc. intrek hebben genomen. Eene groote volksmassa woonde deze plegtigheid bij en gaf ondubbelzinnige bewijzen van goedkeuring dezer huldebetooning. De heer baron *v. Verschuer* voerde bij deze gelegenheid, namens de vrijzinnige kiezers, het woord.

ALMELO, 29 Julij.

Eergisteren zijn alhier aangekomen de heeren minister van financiën en de commissaris des Konings in dit gewest, en na de fabrijken der heeren *Hofkes* en *Baaink* te hebben bezocht, over het Twickel naar Enschedé vertrokken, alwaar deze heeren door eene daartoe verzochte commissie zijn gecompplimenteerd geworden, waarna het hooge gezelschap het bezienswaardige dier stad heeft bezocht en de terugreis aangenomen over Nijverdal, zijnde de daar opgerigt wordende stoomweverij der heeren *G.* en *H. Salomonson* door H. E. reeds vroeger in oogenschouw genomen.

LEEUWARDEN, 29 Julij.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 24 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding van de betrekkelijke reglementaire verordeningen (*17den December* 1849) een totaal van 5236 runderen.

— In de heden gehouden zitting van den gemeenteraad dezer stad, is door burgemeester en wethouders kennis gegeven van den inhoud eener missive van de voogden van het St. Anthonij Gasthuis alhier, daarbij ten behoeve der algemeene armen dezer gemeente eene som van *f* 3000 inzendende.

— Wij vernemen, dat Z. M. de Koning den heer mr. *J. H. van Boelens*, oud-burgemeester dezer stad, heeft benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

ASSEN, 31 Julij.

— Den 27sten en 28sten dezer had aan de Latijnsche school alhier het jaarlijksch examen der leerlingen plaats. Alle jongelieden, waaronder vele van uitmuntenden aanleg, gaven blijken van goede vorderingen, dank zij den verdienstelijken rector *Noordewier* en zijne bekwame secondanten. Heden avond geschiedde in de zaal van *Schut* de prijsuitdeeling, in tegenwoordigheid van een aanzienlijk publiek, waaronder ook vele dames. De rector opende de plegtigheid met eene keurige rede. De jongelieden *E. R. Borgesius* van Rolde en *J. B. Matthaei* beklommen daarop het spreekgestoelte en spraken met veel begaafdheid, de eerste in het Latijn, de tweede in het Fransch, korte oraties uit.

Na de prijsuitdeeling nam de rector een hartelijk afscheid van de jongelingen, die, als bekwaam voor de akademische lessen, van de school werden bevorderd, en sloot deze plegtigheid met eene aanspraak tot al de leerlingen, de onderwijzers en hh. curatoren.

— De veranderingen aan de vestingwerken te Koevorden, bestaande hoofdzakelijk in het geheel of gedeeltelijk wegnemen van bruggen en het daarvoor in plaats stellen van aarden dammen, zijn volbragt. Nopens het verder verlaten der vesting is nog weinig bekend. Men is nieuwsgierig om te weten, in hoe verre het verlaten der vesting, door haar bijna het geheele garnizoen te ontnemen, in overeenstemming is met het verlaten van het vroegere Regeringsprincipe, om de omstreken van Koevorden, door onverbeterde afwatering, zoo geschikt mogelijk te houden tot wering van hen, die eens de vesting wilden bestoken. Men wenscht te Koevorden niets liever dan òf vesting te blijven met een behoorlijk garnizoen, dat veel vesting-onaangenaamheden vergoedt, òf bij het gemis daarvan, ook op het papier geene vesting meer te zijn, en de banden vrij te hebben in alles wat de geknakte welvaart der stad kan herstellen.

— De werkzaamheden te Meppel aan de Meppeler-sluis zijn in het begin dezer week gestaakt, uit hoofde de aannemers dagelijks *f* 70 à *f* 80 moesten uitkeeren aan werklieden, die zich alleen bezig hielden met water malen, en de stand des waters daardoor nog zoo veel niet konde verminderd worden, ten einde aan den bodem der sluis te kunnen werken. Dien ten gevolge hebben de aannemers besloten, door middel van een' kettingmolen zulks te verbeteren.

— Te Hoogeveen is in de plaats van den heer *J. Witsenborg*, die zijn ontslag heeft genomen, tot wethouder benoemd de heer mr. *C. Steenbergen*.

GRONINGEN, 2 Augustus.

Ten gevolge van het overlijden van den heer K. K. DE WAARD, lid der Staten van deze provincie, hebben Gedeputeerde Staten goedgevonden, bij besluit van den 29sten Julij l.l. te bepalen, dat de verkiezing van een lid der Staten van deze provincie, ter vervulling der plaats, in het hoofdkiesdistrikt Onderdendam opengevallen, zal geschieden op Maandag den 23sten Augustus aanstaande.

— Van wege den Commissaris des Konings in deze provincie, werd heden middag door een der leden van de Gedeputeerde Staten, in het bijwezen van den hoofdingenieur van den waterstaat alhier, onder nadere approbatie, publiek aanbesteed:

Hierop was een inschrijvingsbiljet ingekomen, te weten van K. G. VAN DIJK, te Warffum, voogd van het eiland Rottummeroog, voor *f* 55.

1) Het doen van eenige herstellingen aan en het dagelijks onderhouden van het voogdshuis op het eiland Rottum, met bijlevering der daartoe benoodigde materialen, van den dag der approbatie, tot en met ultimo Junij 1858.

2) Het onderhouden der duinbeplantingen op het eiland Rottum, over het tijdvak als boven.

Insgelijks een biljet, en wel van bovengenoemde, voor *f* 294.

3) Het onderhouden van den weg van de Aduarderbrug naar Aduard en Aduarderzijl, alsmede van den weg en het kanaal van het Aduarderdiep naar Oldehove, met de daarbij behoorende werken, aanvangende met den dag der approbatie en eindigende met ultimo Junij 1853.

Op dit perceel was mede slechts één biljet ingekomen, zijnde van H. WIERINGA, te Noordhorner tolhuis, voor *f* 665.

— Vrijdag laatstleden is alhier binnengekomen de nieuw gebouwde schoonergaljoot *Sophia Klasina*, pl. m. 85 lasten groot, zullende worden bevaren door kapt. H. WOLTHEKKER, van Groningen, gebouwd bij G. BODEWES, te Martenshoek.

Dienzelfden dag is van de scheepswerf van de Wedw. PATJE, op de Waterhuizen, met het beste gevolg van stapel geloopen het nieuw gebouwde tjalkschip *de Vrouw Gesiena*, groot 45 lasten, kapt. J. BARTELS, van Groningen.

— Door het korps horenblazers van het 3de regement 1ste bataljon infanterie alhier, werden Donderdag avond l.l. in het sterrebosch, buiten de Heerepoort, gedurende een uur onderscheidene fraaije muzijkstukken uitgevoerd. Begunstigd door heerlijk weder, lokte dit een groot aantal wandelaars uit de stad derwaarts, die middelerwijl het bosch doorkruisten. Naar wij vernemen, is het korps voornemens, deze muzijkuitvoering aanstaanden Donderdag avond op dezelfde plaats te herhalen.

— Heden morgen heeft alhier de eedaflegging en installatie plaats gehad van vier nieuwbenoemde heeren officieren, bij het 1ste bataljon, 3de regiment infanterie, thans alhier in garnizoen.

— Op onze laatst gehoudene markt was ruim 700 lasten koolzaad aangevoerd, met minder kooplust, ging dezen aanvoer het algemeen tegen eenigzins lagere notering traag van de hand.

— De 14jarige zoon van de wedw. BROMHORST, wonende aan de Ebbingepoortenwal, welke lijdende is aan vallende ziekte, had Zaturdag avond, terwijl hij bezig was met visschen bij de steenen Waterpoort in het Boterdiep, het ongeluk van door een aanval zijner ziekte in het water te storten, bleef aan de ijzeren punten, welke op den boom zijn bevestigd, hangen. De schuitevaarder R. STRAATMAN, die juist met zijne schuit aankwam, merkte hem op, en het gelukte hem den ongelukkige te redden, die door den val tevens eene wonde heeft bekomen.

— Eene jeugdige knaap van den heer SORMANI, wonende in de Steentilstraat, raakte Vrijdag avond op eene ongelukkige wijze in het Kattendiep. Op het geroep om hulp schoten verscheidene menschen toe, onder welken de blaauwverwersknecht J. F. WEGMAN bevond, die oogenblikkelijk van den hoogen walmuur te water sprong, het kind, dat reeds in zinkenden staat verkeerde, van een anders gewissen dood redde.

— In den voormiddag van Vrijdag l.l. ontstond er het onverwachtst brand in eene koolstroobult, gelegen tegen behuizing van den landbouwer JACOBUS CORNELIS BOELE[illegible] te Noordhorn, met dat ongelukkig gevolg, dat dezelve oogenblikkelijk aan de belendende schuur mededeelde. Hoewel de brandspuiten uit Zuid- en Noordhorn al spoedig kwamen opdagen, gelukte het hierdoor de binnenbehuizing alleen te mogen behouden, doch zijn de schuur, kern- en melkenkamer, benevens de keuken, het grootste gedeelte van de 80 aldaar aanwezige voeren hooi, de aanwezige gerst en koolzaad, benevens onderscheidene goederen een prooi der vlammen geworden. De behuizing is voor *f* 80[illegible] verwaarborgd, doch de goederen niet.

— Op Donderdag l.l. had te *Grijpskerk* de vroeger geannonceerde keuring van jonge paarden, en daarna de harddraverij plaats. Tot de keuring waren 12 schoone paarden [illegible]gevoerd; twee daarvan werden door de commissie met de keuring belast afgewezen, als niet in alle deelen aan de vereischten voldoende, een der aangevers bleef met het paard afwezig, zoodat negen de keuring ondergingen. Het was moeijelijk voor de commissie om eene beslissing te nemen, aangezien eenige paarden elkander in schoonheid zeer nabij kwamen. De premie is toegekend aan de vierjarige zwarte merrie [illegible] den heer S. HAITSMA, te Bergum. 't Was voor den [illegible] HAITSMA zeer aangenaam, ook nu weder met zijn paard [illegible]kroond te worden, gelijk hem onlangs op het laatst gehouden landbouwkundig congres te Leeuwarden ook de prijs [illegible] schoonheid is toegekend. Aan de harddraverij namen 10 paarden uit Friesland en Groningen deel. Het paard van den heer [illegible] VAN LOON, te Harlingen, bereden door den pikeur R. REITSMA, behaalde de overwinning. Alhoewel het weder buitengewoon fraai was, was de menigte der toeschouwers niet [illegible] aanzienlijk, als wel in vroegere jaren, hetwelk voornamelijk moet toegeschreven worden aan de buitengewone drukte [illegible] bij den landbouwer wordt opgemerkt Het heerlijke zomerweder geeft thans overvloedig gelegenheid tot het inzamelen der veldvruchten, en de buitengewone bouw van vlas in [illegible] omstreken, waartoe vele handen noodig zijn, brengt tot [illegible] drukte niet weinig toe.

— Zaturdag l.l. werd te *Noordhorn*, onder begunstiging van schoon weder, de aangekondigde harddraverij gehouden. Hiervoor waren 6 paarden aangegeven. De prijs, [illegible] eene briljante zilveren tabakspot, is behaald door het [illegible] langst. merriepaard *de Lietze* genoemd, toebehoorende [illegible] den heer H. VAN LOON, te Harlingen, bereden door [illegible] pikeur R. REITSMA, van Dragten.

— Aan de harddraverij te *Annerveenster Kanaal*, gehouden op j.l. Zaturdag, hebben negen paarden deelgenomen; [illegible] prijs, welke bestond in twee hoofdstellen met stangen, [illegible] behaald door het zwart langstaart merriepaard van P. [illegible] BOER, van Veendam, bereden door diens zoon, terwijl de premie, zijnde eene zweep, ten deel viel aan het zw[illegible] ruinpaard van de wedw. A. J. BOERMA, te Annerveenster Kanaal, bereden door G. HAGEMAN.

— Bij Koninklijk besluit van den 26sten Julij [illegible] zijn de kantoren der directe belastingen en accijnsen te [illegible]dum en te Loppersum vereenigd, en benoemd tot ontvangers van de dir. belast. en accijnsen te Loppersum [illegible] de heer A. J. L. KOOY, thans ontvanger te Grijpskerk; van dezelfde middelen te Grijpskerk, de heer jhr. B. [illegible] HERENTHALS EVERTS, thans ontvanger te Loppersum; van de dir. belast., in- en uitg. regten en accijnsen te [illegible]kamp c. a., de heer A. ENGELENBURG, thans ontv. [illegible] dir. belast. en accijnsen te Stedum.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 109, [illegible] eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d. d. 28sten Julij 1852, no. 7*a*, nopens de inzending [illegible] de registers der verlofgangers, volgens model litt. J. J.

Het Blad no. 110 bevat eene circulaire d. d. 28sten [illegible] 1852, no. 15, waarbij herinnerd wordt aan de wet, houdende verbod tegen het oplaten van luchtbollen, waaraan lampen enz. gehecht zijn.

Het Blad no. 111, bevat een besluit van Gedeputeerde Staten, d.d. 29sten Julij 1852, no. 40, houdende bepaling van den dag, waarop de verkiezing van een lid der Staten van deze provincie zal geschieden.

Het Blad no. 112, eene circulaire d.d. 29sten Julij 18[illegible] no. 58[a], houdende magtiging van de Besturen der gemeenten in deze provincie tot den aankoop van een exemplaar [illegible] verzameling van de „Verordeningen op het Onderwijs [illegible] dit gewest" [te Groningen bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA].

Het Blad no. 113, bevat een besluit van den staatsraad commissaris des Konings, d.d. 31sten Julij 1852, no. [illegible] waarbij wordt opgeheven de verboden kring rondom [illegible] stal van den landbouwer P. D. HUMMEL, te Zevenhuizen, op welken stal de besmettelijke longziekte heeft geheerscht.

— Men berigt ons uit *Zeijen*, van den 29sten Julij, [illegible] aldaar 5 jeugdige boosdoeners zijn opgepakt, die zich d[illegible] te voren hadden schuldig gemaakt aan diefstal met br[illegible] ten huize van L. ENTING, landbouwer te Taarlo, gemeente Vries.

De ingezetenen van Zeijen hebben besloten hun jagt[illegible] voor 50 cents per dag voor ieder liefhebber van de [illegible] af te staan.

— Men berigt ons uit *Annerveen* het volgende:

„L. l. Donderdag is te *Schipborg*, gemeente *Anloo*, een vreeselijk ongeluk voorgevallen. T. VAN BERGEN, landbouwer aldaar, was aan 't rogge inhalen en had 't ongeluk den dissel te breken, waarop de paarden voortschoten, en hij onder den wagen kwam, zoodat hij zich vreeselijk bezeerde. Zijn leven is in gevaar. Vooral in zulke drukke tijden zij men voorzigtig. Veeltijds is men te roekeloos! —

„Hadden we in den laatsten tijd vele sterfgevallen te betreuren, die zoo onverwachts door de hitte voorvielen, [illegible] Maandag den 26sten had er te *Eekst* nog een treffend geval van dien aard plaats. Een zeker vlijtig huisvader, RIJNB[illegible] genaamd, was op de esch te schoven binden, en stortte plotseling dood neêr. Hij laat eene vrouw met acht kinderen na, die nu van hun bestaan beroofd zijn.

„Te *Annen* is een kind geboren met een' tand. Men heeft hem moeten laten uittrekken, daar hij lastig was in 't zuigen. Zeker eene zeldzaamheid. 't Volksgeloof daarover is, dat zulk een tand tot in hoogen ouderdom gaaf blijft. Werden allen dan maar geboren met tanden; 't zou menigeen een' slapeloozen nacht besparen. Maar, er is eene bedenking: zouden de babbelaars ze niet met hare tongen uitkloppen? Voor elk millioen van woorden verliezen ze immers eenen tand. (Huigens.)"

— In de vergadering der Prov. Staten van Friesland, op den 29sten Julij, was o. a. aan de orde het voorstel der Ged. Staten, tot het uit de provinciale begrooting nog bekostigen van eenige uitgaven wegens de opneming en peiling van de Lauwerzee, tot een bedrag van *f* 2133,50. — Na verwerping van een voorgedragen amendement, om deze kosten voor te schieten en van de eventuele concessionarissen terug te vorderen, wordt, overeenkomstig de voordragt van Ged. Staten, besloten de bedoelde som uit de prov. fondsen te vinden.

— In de zitting van den gemeenteraad van Leiden, van Zaturdag l.l., is het voorstel van den wethouder A. HARTEVELT, J.z., strekkende tot afschaffing van het bestaande en invoering van een nieuw belastingstelsel binnen die gemeente, met 11 tegen 10 stemmen besloten, op voorstel van een der leden, om het voorstel van het raadslid HARTEVELT te verzenden aan den voorzitter, burgemeester en wethouders en de commissie van finantie, met verzoek, om nader te overwegen, „of de zaak vatbaar zij, bij provisie, het accijnsstelsel te verbinden aan eenen hoofdelijken omslag, ter vinding van het tekort wat op de middelen naar de gemeentewet ontstaan moet, ten einde de ervaring nader leere, of het meer of min wenschelijk zij, bij uitsluiting door eenen hoofdelijken omslag de accijnsen te doen vervangen, en die, in vervolg van tijd geheel af te schaffen."

— Het *Nieuws- en Advertentieblad van het kanton Hoogeveen*, van den 23sten Julij j.l., bevat een berigt, omtrent eene kristal heldere, vrij sterk met zwaveldeelen bezwangerde, ruim watergevende bron, bij het Noordsche schutsluis nevens de behuizingen van WARMELS ontdekt. De zaak is inderdaad merkwaardig genoeg en verdient een nader onderzoek. Een straal zeer helder water vloeit uit den diepen zijwand voor den sluisput, en onderscheidt zich behalve door de kleur (welke van het gewone welwater alhier doorgaans vrij bruin is), door een' zeer eigenaardigen reuk en

zwavelachtigen smaak, die aan de baden van Bentheim doen denken.

— Uit *Emden* wordt ons geschreven, dat den 18den Julij ll. aldaar is binnengekomen de door eene maatschappij aldaar uitgeruste Groenlandsvaarder *Active*, met de zeer geringe vangst van slechts 170 robben. Even als al de Elbe-, Wezer- en Eemswalvischvangers, had ook het Emder schip te ver Oostelijk zijn geluk beproefd. Dit weinig aanmoedigend eerste resultaat heeft de aandeelhouders te Emden natuurlijk zeer teleur gesteld.

Niets is gemakkelijker om de huisvlieg te bestrijden dan het zoogenoemde vliegenpapier, hetwelk voor een' kleinen prijs overal verkocht wordt; voor diegenen echter, welke om de vergiftige zelfstandigheden (*Rattenkruid*), welke dat papier bevat, het schuwen en bovenal in een huisgezin, waarin veel kinderen zijn, het niet wenschen te bezigen, geven wij een recept, algemeen erkend als het beste middel om vliegen in een vertrek te dooden: een vierde lood aftreksel van kwassiehout met een klompje suiker in een paar oncen water opgelost, eenvoudig en onkostbaar, onschadelijk voor elkeen en doodelijk voor de vliegen.

Aan den Heer F. J. HOUWEN, *Schoolonderwijzer te Midwolde*.

MIJNHEER!

Het genoegen hebbende uw te weten, dat de door mij betwijfelde waarneming van den thermometerstand te *Midwolde*, door UEd. zelven gedaan is, zoo stel ik thans meer vertrouwen in die opgaaf, dan voor eenige dagen, toen ik dat berigt van een' ongenoemde las. Ook hebt gij mij verpligt met mij aan andere opgaven van Zaturdag den 17den Julij uit het *Oldambt* en *Oostfriesland* te herinneren, en ik neem alsnu — »de bijna ongelooflijke hoogte van $98\frac{1}{2}$ ° FAHR." als juist in waarneming en opgaaf, *naar UEds. thermometer*, onvoorwaardelijk aan; — echter neemt dit mijn' twijfel niet weg aan de juistheid van *beide* de door ons gebezigde werktuigen, die ons als hulpmiddelen gediend hebben, om den warmtegraad van het luchtsgestel te bepalen, en ik geloof NIET, en zulks om vroeger opgegevene redenen, dat er in de temperatuur van *Midwolde* en *Ulrum*, *zoo veel verschil* bestaat, als uit onze opgaven in de couranten zoude blijken.

Het is ons beide om *waarheid* te doen, en bij dit onderzoek bewegen wij ons op geheel wetenschappelijk terrein, geen staatkundige of godsdienstige gevoelens, geene financiële belangen komen hierbij in het spel, en kunnen dus geene aanleiding geven tot overdrevene opgaven of hoog gekleurde bespiegelingen, en mogten wij dus in onze zienswijze over oorzaak en gevolgen verschillen, dat verschil zal ons niet verwijderen, en wel evenmin op het bloed in onze aderen influeren, als op het kwik in de pijpen onzer weerglazen; ter zake dan:

Onze waarnemingen bij de hoogste temperatuur van Zaturdag den 17den Julij j.l. des middags te 2 uur, verschilden 12° 50', en die op Maandag den 26sten Julij des middags te 12 uur 5° 30' FAHR. — Een zoo groot verschil van temperatuur bestaat er tusschen *M.* en *U.* voorzeker *niet*; liever geloof ik dat uw thermometer een' te hoogen, of de mijne een' te lagen graad van warmte aanwijst; ik heb gezegd, zoo als ook nog door mij beweerd wordt, dat de afstand van zee, om van andere niet betwiste punten te zwijgen, van *M.* en *U. te weinig* verschillende was, dan dat de thermometerstand *zoo veel* verschil konde hebben. Dat » *Ulrum* slechts *een half uur* van de *Noordzee* gelegen is", weet UEd. wel beter, en ik acht het dan ook niet noodig om den heer HOUWING, die zoo goed met onze provincie bekend is, te bewijzen, dat die afstand meer dan *een uur*, meer dan 6000 Ned. ellen van het naaste punt der *wadden* bedraagt, welke droogte slikken en platen somtijds zeer heet zijn; en dáár zijnde, kan men nog niet zeggen in » *de Noordzee*" te zijn, althans onze *bot- en garnalenvisschers* gelooven dat evenmin, als de heer WESTERHOFF in zijne *Kwelder-Kwestie*. Wij stemmen toe dat *Midwolde* verder van de *Noordzee* ligt dan *Ulrum*, ook heeft men in eerstgenoemde plaats meer bosch- en zandgrond, doch de grootte van de *Eems* en de *Dollart* overtreft die van de *Hunze* en de bijna digtgeslijkte *Lauwerzee*; de temperatuur zal tusschen onze woonplaatsen dus wel verschillende zijn, maar geenszins een *zoo groot* getal graden, als onze thermometers verschillen.

Dat in de door mij opgegevene »vergelijking van de drie gebruikelijke schalen eene misstelling, waarschijnlijk eene drukfout, is ingeslopen, daar 8° R. niet gelijk 14°, maar gelijk 18° FAHR. zijn," is almede het geval niet; immers 18 van 32 afgetrokken, houden wij hier te *Ulrum* slechts 14 en geen 18 over. Ook hier heb ik alweder een lager cijfer dan UEd.: hoe komt dat toch? Intusschen bestaat er in mijne opgaaf toch eene onjuistheid, welke UEd. misschien niet opgemerkt hebt en waarom wij tot rectificatie het volgende laten volgen:

8° REAUMUR plus nul = 10° CELS. + 0 = 50° FAHR. + 0.
8° REAUMUR minus 0 = 10° CELS. minus 0 = 14° FAHR. plus 0.

Om tot ons doel te geraken, met het verschil van de temperatuur tusschen *Midwolde* en *Ulrum* beter te kennen, zouden wij het best doen, en waartoe ik volkomen genegen ben, om twee in *Groningen* geconfronteerde en gelijkstaande thermometers te koopen, beide met kwik in de buizen, zoo als die in 1626 door CORNELIS J. DREBBEL, te Alkmaar, uitgevonden zijn, en niet met gekleurden wijngeest, en daarvan ieder eene b. v. een paar ellen boven den grond tegen het noorden aan onze woningen te plaatsen, ten einde daarmede op bepaalde tijdstippen onze waarnemingen voort te zetten.

Na dankbetuiging voor UEds. welwillende en vriendschappelijke mededeeling, als ook aan den heer Uitgever voor de opneming van deze onze gedachtenwisseling en waarnemingen in de kolommen dezer Courant, wil ik alsnu van dit onderwerp afstappen, het mogt anders ten slotte, bij meerder geschrijf, nog op *aardappelen* met *bot* uitloopen, en dat zoude ons toch wat al te ver van het eigenlijke onderwerp van behandeling leiden; en daar wij waarnemers van den thermometer elkanderen nu kennen, zoo kunnen wij ons vervolgens, meerdere inlichting verlangende, wel tot eene gewone briefwisseling bepalen.

Inmiddels heb ik de eer, mij met gevoelens van vriendschap hoogachtende te noemen

Mijnheer!

UWEds. Dv. Dienaar:
M. D. TEENSTRA.

ULRUM, 31 Julij 1852.

Kerknieuws.

Onder het zestal predikanten te Zuidlaren is bij vergis niet opgenoemd de naam van ds. *Lolckama*, te Westerborg (zie onze en de *Prov. Courant* van Vrijdag.)

HAARLEM, 27 Julij. Heden werd door den kerkeraad der Ned. Herv. gemeente, uit het bestaande zestal, het volgende drietal gemaakt:

DD. *B. J. Adriani*, te Waddingsveen; *A. J. P. Oort*, te Alkmaar; *H. L. Vinke*, te Leeuwarden.

HILVERSUM, 25 Julij. Wij vernemen dat ds. *Molemans* voor het herhaald beroep naar Elburg heeft bedankt, doch dat naar Aarlanderveen nog 14 dagen in beraad houdt.

HOOGEVEEN, 25 Julij. Heden heeft de plegtige bevestiging van den heer *Middendorp*, als predikant bij de nieuw gestichte gemeente in het Hollandsche Veld, plaats gehad door zijn' behuwdbroeder ds. *Hoen*, van Emmen, die tot tekst had Johannes 1, vs. 47b. 's Namiddags had de nieuwe leeraar bij zijne intrede tot tekst Thim. 1 vs. 12.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 2 Augustus. Den 30sten Julij is van hier vertrokken de nieuwgebouwde schoonerkof *Fennegiena*, groot 70 lasten, kapt. L. H. PUISTER, van Veendam, met ballast naar Bergen; — en heden het kofschip *Elziena*, groot 58 tonnen, kapt J. H. DUINTJER, van Veendam, gedestineerd met haver naar Londen, en de schoonerkof *Marchina Catharina*, kapt. D. J. MULDER, van Veendam, gaande op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 28 Junij, kapit. *Flik* Geerdina Beerta, van Petersburg; *Bakker* Twee Gebroeders, van Hamburg; den 29sten *Pronk* Gesina Pronk, van Archangel; *Edema* Margaretha Gesina, van Dantzig; den 29sten *Huges* Equator, van Suriname; den 31sten *Danema* Renske Hootes, van .... — Te Texel den 29 Julij, *Engelsman* Christina, van Leith; den 30sten *Koning* Zeldenrust, van Sunderland. — In het Vlie den 29 Julij, *Pekelder* Heidewika, van Dantzig. — Te Helvoet den 28 Julij, *Berghuis* Elsina, van Marseille; den 29sten *Pronk* Luconia, van Banjoewangie, vertrokken den 9 Maart; *Knol* Bouwina, van Riga; den 30sten *Oldenburger* Sara Maria, van Archangel. — Te Brielle den 28 Julij, *Zeven* Elsina Jantina, van Petersburg. — Te Vlissingen den 27 Julij, *Drewes* Twee Gesusters, *de Vries* Roelina Elsina en den 29sten *Kramer* Agatha Jacobina, alle 3 van Dantzig. — Te Constantinopel den 13 Julij, *Brouwer* Ida Gesina, van Newcastle. — Te Triest den 21 Julij, *Addens* Jantje Doornbos, van Rotterdam; *Hazewinkel Muntendam* Anna Maria, van Smirna. — Te Palermo den 10 Julij, *Kooyma* Twee Gebroeders en den 19den *Meedendorp* Johannes, beide van Napels. — Te Havre den 26 Julij, *Mulder* Jantina Gesina, van Isignij. — Te Londen den 27 Julij, *Veeling* Catharina, *Schuur* Aaltje Pronk en *Woudstra* Vriendschap, alle 3 van Amsterdam; *Vos* Jantina en *Schuring* Antje, beide van Dantzig; den 28sten *Ruhaak* Zes Gesusters, van Rotterdam; *de Groot* Twee Zusters, van Workum; *Hangelbroek* Willem Hendrik en *Liffijn* Goede Verwachting, beide van Straalsund; *Kuypers* Alida Schuringa, van Amsterdam; *van der Wal* Jantina, *Lukkien* Margretha Wilhelmina en *Pluktje* Tetsia, alle 3 van Groningen; *Bakker* Jonge Tamminik en *Oorburg* Hendrika Ellida, beide van Dantzig; den 29sten *Roelfsema* Harmonie, van Genua; *Dijk* Maria, van Dantzig; *Gort* Vriendschap, van Memel. — Bij Dungeness den 24 Julij, *Koning* Geesina, van Petersburg naar Nantes. — Bij Deal den 26 Julij, *Eeltjes* Edouard Marie, van Amsterdam naar Cardiff. — Bij Goudstaart den 24 Julij, *Boer* Verwachting, van Amsterdam naar Marseille. — Te Leith den 26 Julij, *Stuitvoet* Annachiena Harmina, van Koningsbergen; *Smit* Gesina, van Elbing. — Te Arbroath den 27 Julij, *Broekema* Ida Hillechiena, van Koningsbergen. — Te Wexford den 27 Julij, *Keiser* Hendrika, van Galatz. — Te North Shields den 26 Julij, *Westers* Antina, van Schiedam; den 27sten *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Zwolle; *Vos* Anna Luitzia, van Harlingen; *Kramer* Catharina, van Antwerpen; *Boer* Marchina en *Hoetjer* Lammechiena, beide van Londen; den 28sten *Hazewinkel* Anna, van Zwolle; *Nagel* Triton en *de Vries* Hoop op Welvaart, beide van Groningen. — Te Lijnn den 26 Julij, *Brouwer* Jonge Hero, van Koningsbergen. — Te Stockton den 22 Julij, *van der Veen* Twee Gebroeders, van Harlingen. — Te Hull den 26 Julij, *de Jonge* Elisabeth, van Emden. — Te Bremerhaven den 25 Julij, *Suk* Welvaart en den 26sten *Visser* Anna Sophia en *Kremer* Goede Verwachting, alle 3 van Dantzig; den 27sten *Schaaf* Johanna Jacoba, van Christiansand; den 28sten *Bakker* Zwaantina en *Prins* Weldaad, beide van Hamburg; den 29sten *Hazewinkel* Vreede, van Christiansand. — Te Gothenburg den 24 Julij, *Heerma* Louwina, van Londen. — Te Korsoer den 23 Julij, *Mulder* Zorg en Vlijt, van Flensburg. — Te Koppenhage den 26 Julij, *Drent* Tjanke Schuringa, van Bremen. — Te Warnemunde den 27 Julij, *Oldenburger* Catharina Cornelia, van Charlestown. — Te Greifswald den 23 Julij, *Hazewinkel* Arendina, van Lubeck. — Te Swinemunde den 25 Julij, *Struik* Dankbaarheid en *de Jong* Mina, beide van Amsterdam; *Borst* Jacobus en den 26sten *Schut* Jacobina Barbara, beide van Newport. — Te Stolpemunde den 24 Julij, *Klontje* Meinsina en *de Jonge* Annegina, beide van Holland. — Te Pillau den 24 Julij, *de Jonge Hoop en Liefde*, van Newcastle; den 25sten *de Jong* Sikkolina Hootes, van Amsterdam; den 26sten *Drok* Catharina, van Newcastle. — Te Memel den 22 Julij, *Bieze* Harmina en *Biel* Juliana, beide van Koningsbergen; *Helmers* Vier Gezusters en *Karst* Elisabeth Lollina, beide van Apenrade; den 25sten *Kolk* Dankbaarheid en *Brons* Juffer Ellegonda, beide van Hamburg. — Te Bolderaa den 22 Julij, *Oldenburger* Alida, *Heeres* Suzanna en den 23sten *Mooi* Renske, alle 3 van Schiedam.

Binnengekomen te Texel den 31 Julij, kapit. *van der Veen* Vrouw Anske, van Yarmouth. — In het Vlie den 30 Julij, *Donema* Renske Hooites, van Dantzig. — Te Helvoet den 30 Julij, *van Sluis* Tjakina, van Poole. — Te Vlissingen den 30 Julij, *Hofkamp* Hortense, van Liverpool. — Te Triest den 24 Julij, *Sap* Johanna Jacoba, van Lissabon. — Te Norto den 22 Julij, *Ekamp* de Welvaart, van Amsterdam. — Te Bordeaux den 28 Julij, *Schreuder* Sylina Titia, van Gothenburg. — Te Londen den 29 Julij, *Spanjer* Catharina Sophia, van Amsterdam; *Rink* Jacobus Begeman, van Dantzig; *Valomstra* Vrouw Alida, van Rostock. — Bij Deal den 22 Julij, *Jonker* Maria Elisabeth, van Hartlepool naar Aden. — Te Dundee den 28 Julij, *Drent* Anna Catharina, van Rostock.

Zeilklaar te Londen den 28 Julij, kapit. *Brouwer* het Fortuin, naar Dantzig; den 28sten *Lever* Elsina Engelina, naar Amsterdam; *Klok* Gesina, van Newcastle naar Holland. — Te Archangel den 17 Julij, *Amsinga* Alida Jacoba, naar Amsterdam.

In lading te Londen den 26 Julij, kapit. *Vlas* Hendrika, naar Amsterdam; *Hazewinkel* Albertina, naar Marseille; den 27sten *Prins* Roelfina, naar Amsterdam; *Mulder* Jantina Anna en *Klok* Gesina Dorkina, beide naar Koningsbergen; den 28sten *Potjer* Elsje, naar Rotterdam. — Te Stockholm den 22 Julij, *Plukker* Antje en *Legger* Geertina, naar de Noordzee.

Vertrokken van Amsterdam den 29 Julij, kapit. *Carst* Tweeling Zusters, naar Swansea; *Kuiper* Meinsiena, naar Gothenburg; *Riebeling* Catharina Margaretha, naar Hamburg; den 29sten *de Boer* Jantina Petronella, naar Leith; *de Vries* de Gezusters, naar Riga; *de Groot* Harmonie, naar Bergen; den 30sten *Huisman* Henderina, naar Hamburg; *Huisman* IJjea, naar Bremen; den 31sten *de Boer* Margrietha Jantina, naar Porto; *Nanninga* Vriendschap, naar Londen; *Bart* Nehallennia, naar Liverpool; *Waterborg* Katrina, naar Rostock; *Muller* Antje, naar Hamburg; *Visser* Vrouw Luppina, naar Leer. — Van Texel den 30 Julij, *Croese* Jonge Reintje, *Mooi* Winschoterzijl en *Gunter* Cornelia, alle 3 naar Londen. — Uit het Vlie den 28 Julij, *Joosten* Neptunus en *Wilmink* Harmanna Wilmink, beide naar Petersburg; *Orre* Twee Gebroeders, naar Dantzig. — Van Brielle den 30 Julij, *Moesker* Susanna, op avontuur. — Van Liverpool den 27 Julij, *Tolner* Levant, naar Marseille. — Van Bremerhaven den 28 Julij, *Bieze* Sophia, naar Sappemeer; den 27sten *Vos* Vrouw Sjoukje, *Poppen* Nanny Johanna en *de Grooth* Wiarda Fokkelina, alle 3 naar Amsterdam; *Bekkering* Catharina Annechiena, naar Hadersleben; den 28sten *Nieveen* Vrouw Hendrika, naar Amsterdam. — Van Hamburg den 26 Julij, *Prins* Weldaad, naar Elsfleth. — Van Cuxhaven den 27 Julij, *Bakker* Geertruida Femina, naar Petersburg. — Van Koppenhage den 25 Julij, *Engelsman* Niessina Schuringa, naar de Oostzee. — Van Swinemunde den 25 Julij, *Zuininga* Frouwina Steenhuizen, naar YpeRen; *Hazewinkel* Jonge Hendrik, naar Londen. — Van Odensee den 26 Julij, *Bossinga* Amicitia, naar Engeland. — Van Dantzig den 22 Julij, *Bekkering* Cristina en *Olthoff* Catharina, beide naar Amsterdam; *Post* Afina, naar Londen; *Douwes* Harmonie, naar Porth. — Van Memel den 22 Julij, *ter Poorten* Ida Maria, naar Amsterdam; den 25sten *Bakker* Jonge Tija, naar Rotterdam. — Van Bolderaa den 21 Julij, *Nieboer* Maria, naar Elseneur; den 22sten *Wiersma* Herstelling, naar Amsterdam; *Kempen* Catharina, *de Grooth* Margaretha Gesina en *Scherpbier* Elsje, alle 3 naar Elseneur.

Vertrokken uit het Vlie den 30 Julij, kapit. *Jaski* Alida Theodora, naar Petersburg. — Van Dublin den 29 Julij, *Nieboer* Vrouw Hendrika, naar Amsterdam. — Van Hamburg den 30 Julij, *Karsies* Onderneming, naar Stockholm. — Van Pillau den 26 Julij, *van der Wal* Geerdina, naar Engeland.

ZOUTKAMP, 1 Augustus. Binnengekomen den 28 Julij, kapit. *Klein* Concordia, van Stettin; den 31sten *Panjer* Heilina, van Langsund.

Vertrokken den 30 Julij, kapit. *Koning* Johanna Margerita, naar Londen.

Zeilklaar den 30 Julij, kapit. *Puister* Fennechiena, naar Bergen; de stoomboot *de Hunze* heeft het schip door tegenwind niet in zee kunnen krijgen.

Kapit. *Klein* rapporteert, den 27sten dezer gepraaid te hebben het schooner kofschip Henderika Beerta, kapit. *T. W. Stuit*, komende van Messina en bestemd naar Bremen, op de hoogte van Ameland; aan boord was alles wel.

DELFZIJL, 1 Augustus. Binnengekomen den 28 Julij, kapit. *Scheepers* Maria, van Meppen; den 29sten *Bolmeijer* Uit Vriendschap en *Forma* Vriendschap, beide van Leer; *Dijkstra* Drie Gezusters en den 31sten *Donga* Annechiena, beide van Laurvich; den 1 Augustus *Mandema* Geziena, van Noorwegen; *van der Werff* Alida Geziena, van Osterrisoer.

Vertrokken den 28 Julij, kapit. *Dirks* Roelfina, naar Emden; den 31sten *Pekelder* Catharina, naar Hamburg.

TERMUNTERZIJL, 1 Aug. Binnengekomen den 26 Julij, kapit. *Meiners* de Vrouw Janna, van Oldenburg; den 27sten *Visser* Trijntje, van Stettin; den 28sten *Bieze* Sophia, van Bremerhaven; den 30sten *Legger* Geerdina en *Boswijk* Hendrika, beide van Noorwegen; den 1 Augustus *Burman* Geziena, van Oldenburg.

Vertrokken den 28 Julij, kapit. *Munning* Anje, naar Noorwegen; den 29sten *Douwes* Venus, naar Halte; den 2 Aug. *Burman* de Vrouw Geziena, naar Leer.

HARLINGEN, 31 Julij. Binnengekomen den 25 Julij, kapit. *Kuipers* Vijf Gezusters, van Amsterdam; den 27sten *Meijer* Nicola Uil, van Archangel; *de Jong* Hesperus, van Memel; den 28sten *Tillema* Onderneming, van Frederikstadt; den 29sten *Munneke* Baudina, van Newcastle; *Mehlen* Dirkje Adama en den 31sten *Stockfleet* Spitsbergen, beide van Groenland.

Vertrokken den 29 Julij, kapit. *Andreassen* Sophie en *van der Velde* Helena, beide naar Noorwegen; den 30sten *Duintjer* Friso, naar Engeland.

ELSENEUR, 24 Julij. Het schip Antje Witsenburg, *Middel*, van Antwerpen naar Petersburg bestemd, is gisteren op deze reede door een Noordsch schip aangezeild en heeft daardoor de boegspriet verloren; de schade wordt op de reede hersteld.

HELSINGÖR, 28 Julij. De schoonerkof Gesina Hendrika, kapit *Breeland*, uit de Pekela, van Riga met gerst naar de Maas bestemd, verliet eergisteren, na volbragte reparatiën, onze haven.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

25 Julij. Meeter, het Vertrouwen, v. Aberdeen n. Pillau, m. steenkool.
Prins, Lammechina, v. Stokholm n. Vlaardingen, m. teer.
Stuit, Concordia, v. Harlingen n. de Oostzee, m. ballast.
Stief, Charlotta, v. Memel n. Antwerpen, m. planken.
Kuiper, Gezina, v. Stokholm n. Termonde, m. teer.
Timmer, Elisabeth, v. Dantzig n. Granville, m. hout.
26 —— Schut, Hoop, v. Dantzig n. Hull, m. tarwe.
Lindroos, Hanna, v. Borga n. Amsterdam, m. lijnzaad.
de Grooth, Johanna Maria, v. Riga n. Bergen, m. hennep.
Schenk, Ida en Cornelia, v. Arensburg n. de Maas, m. rogge.
Smith, Flora, v. Elbing n. Rotterdam, m. raapolie.
Mulder, Wendelina, v. Riga n. Antwerpen, m. balken.
Lodewijks, Alberdina, v. Petersb. n. Amsterd., m. hennep.
Giezen, juffer Alida, v. Dantzig n. Bordeaux, m. hout.
Postema, Martha, v. Dantzig n. Nantes, m. hout.
Muller, Elisabeth, v. Straalsund n. Londen, m. tarwe.
Engelsman, Dina Mardhina, v. Riga n. Rotterdam, m. rogge.
Oortjes, jonge Barend, v. Petersburg n. Amsterd., m. rogge.
Dekker, Epimachus, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Hazewinkel, jonge Hendrik, v. Stettin n. Londen, m. erwten.
Steen, Sieke v. d. West, v. Riga n. Antwerpen, m. vlas.
27 —— Korter, Riga, v. Riga n. Harlingen, m. hennep.
ter Poorten, Ida Maria, v. Memel n. Amsterd., m. klaphout.
Potjewijd, Albertine, v. Riga n. Schiedam, m. gerst.
Wessels, Elisabeth Machtelina, v. Riga n. de Maas, m. gerst.
Potjewijd, Vrede, v. Liverpool n. Narva, m. zout.
Pekeler, vr. Elisabeth, v. Newc. n. Koppenh., m. steengoed.
28 —— Wiersma, Herstelling, v. Riga n. Amsterdam, m. hout.
de Grooth, Margaretha Giezen, v. Riga n. de Maas, m. rogge.
Doewes, Harmonie, v. Dantzig n. Perth, m. tarwe.
Kempen, Catharina, v. Riga n. Belfast, m. vlas.
Scherpbier, Elsje, v. Riga n. Amsterdam, m. hennep.
Kranenburg, vr. Neeltje, v. Riga n. de Maas, m. granen.
Smit, Marchina, v. Memel n. Dundee, m. vlas.
de Jonge, Ettina, v. Riga n. Enkhuizen, m. hennip.
Bekkering, vr. Christina, v. Dantzig n. Amsterd., m. tarwe.
Olthof, Catharina, v. Dantzig n. Amsterdam, m. tarwe.
Swiers, Anna Maria, v. Leith n. Stettin, m. ijzer.

De Wind den 25sten Julij Z.O., Z.Z.W., N.; den 26sten O., O.Z.O., N.N.O.; den 27sten O., O.N.O., Z.W.; den 28sten O., N.N.O, N.N.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

DANTZIG, 26 Julij. Tot de laatste noteringen hebben heden weder onderscheidene schepen vrachten aangenomen. Naar Londen 2 sh. 6 d. per quart. tarwe; Hull 14 sh.; Grimsbij 13 sh. 6 d. voor balken; Sunderland 14 sh. voor eikenhout.

STETTIN, 26 Julij. De volgende vrachten werden gesloten: Newcastle 1 sh. 8 d. a 1 sh. 9 d. per tarwe; Hull 2 sh. 3 d. per tarwe; Rotterdam *f* 17,50 per olie.

MEMEL, 27 Julij. Sedert den 14den v. d. maand bewilligde men op Schotland 27 sh. 6 d. per ton vlas, Antwerpen *f* 16 per last hout, Schiedam of Delfshaven *f* 15,50 per last gerst, Amsterdam *f* 730 voor een schip van 50 nominaal lasten.

KONINGSBERGEN, 24 Julij. Bij het geringe aantal schepen kon men eenigzins hoogere vrachten bedingen. Goederen naar Holland zijn hier op het oogenblik niet. Er zijn hier 20 schepen in deze week aangekomen en 19 vertrokken, waarvan 10 met ballast.

RIGA, 22 Julij. Men bevrachtte hier naar Stavanger en Bergen voor rogge en gerookte waren *f* 19 en 15 pCt. per last; Amsterdam voor Lijnzaad a *f* 18 en *f* 19 met *f* 1 per last; de Maas a *f* 18 en *f* 19 met *f* 1 per last gerst; Hull 35 sh. voor vlas en hennep 1ste en 2de soort per ton, 1 sh. 11 d. per zak hennepzaad.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 2 Augustus 1852. GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 30 *Julij*.

TARWE.	Zw. Zand 64 ℔ *f* 4,35	Bl. Voer, 36 ℔ *f* 2,30
Oude Bak 70 ℔ *f* 6,80	Veen 64 » » 4,20	Bl. Voer 38 » » 2,45
N. Oml. 68 » » 5,80	» 66 » » 4,50	» 40 » » 2,60
» 70 » » 6,30	N. GERST.	Zw. Voer » »
» 72 » » 6,80	Winter 56 ℔ *f* 3,60	» 38 » » 2,20
» Old. 68 » » 5,55	» 58 » » 3,85	» 40 » » 2,35
» » 70 » » 6,05	» 60 » » 4,15	» 42 » » 2,50
» » 72 » » 6,55	Zomer » »	BOONEN.
N. ROGGE.	» » »	Paardeb. *f* 5 *f* 15,25,35
N. Inl. 64 ℔ *f* 5,00	Knobbe 60 » » 3,70	ZADEN, ENZ.
» » 66 » » 5,40	» 62 » » 4,00	Gr.Gortp.m. *f* 6,75 a *f* 7,25
» » 68 » » 5,80	N. HAVER.	Par.100 N.℔ *f* 9,50 *f* 12
» » 70 » » 6,20	Dikke 38 ℔ *f* 2,40	N. Kools. Old. *f* 8,75
» » » »	» 40 » » 2,55	*f* 9 25,50,75
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 2,70	N. dito Oml. *f* 8,75
Gr. Zd. 62 ℔ *f* 4,25	» 44 » » 2,80	*f* 9,25,50,75,90
» » 64 » » 4,55	» 46 » » 2,90	N. Aveelz. *f* 8,50 a *f* 9
» » 66 » » 4,85	» 48 » » 3,05	Raapol.p.v. *f* 30,25

Prijs der Boter
1e soort ¼ Ton *f* 25
2e „ » *f* 23 a *f* $23\frac{1}{2}$

Tarwe door geringen aanvoer prijshoudend. — Rogge en Boekweit in een doen. — Oude Gerst als voren; Nieuwe dito van 55 en 57 pd., goed van kwaliteit, is van *f* 3,60 en *f* 3,90 verkocht. — Haver weinig in omgegaan. — Boonen in een doen. — Gort stil. — Nieuw Koolzaad ongeveer 700 lasten ter veil; met minder driftige koopers, ging dit tot iets lagere prijzen traag van de hand.

AMSTERDAM, 30 *Julij*. Roode Tarwe ter verzending met veel handel: in entr.: 127, 128, 129 ℔ Rostock. *f* 245, *f* 248, *f* 251; 130 ℔ jar. Wismar *f* 262; 126 ℔ Wismar *f* 242. In cons. 129 ℔ o. b. Pools. *f* 283, *f* 285. — Rogge prijsh.: 123 ℔ Hannover *f* 180; 121 ℔ n. Odessa *f* 172; 123 ℔ Donau *f* 170 in entr. bij partij. — Gerst lager verkocht: 106 ℔ jar. Vries. winter *f* 138; 110 ℔ Deens. *f* 145.

Koolzaad dadelijk en in Aug. 1 p. vl., Sept. ½ p. vl. lager, verdere termijnen onveranderd; op 9 vat dadelijk en in Aug. 54 p. vl.; Sept. 55 p. vl.; Oct. 56 p. vl.; April 58 p. vl. — Lijnzaad prijshoudend; 108, 109 ℔ Calcutta *f* $302\frac{1}{2}$. — Kanariezaad was ter speculatie meer gevraagd en minder aangeboden, waardoor ca. 375 mud tot iets beteren prijs op levering met drie weken werden afgedaan. — Raapolie dadelijk en op levering weder iets flaauwer; op 6/w. *f* 31,75; Vlieg. *f* 30,75 a *f* 31; Sept. *f* 30,75 a *f* 31—31; Oct. *f* 31,75 a *f* 35—32; Nov. *f* 32,25 a 50; Dec. *f* 32,75; Mei *f* 34—34 a 25. — Lijnolie op 6/w. *f* 31,50; Vlieg. *f* 30,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 39; Vlieg. *f* 38.

LONDEN, 28 *Julij*. Het weder blijft zoo gunstig voor het rijpen der granen als men wenschen kan. Dien ten gevolge was heden de markt in alle artikelen uitermate lusteloos; inl. Tarwe ging tot de vorige koersen niet gemakkelijk van de hand; van vreemde was veel ter veil en zelfs tot lagere prijzen zoude men bezwaarlijk belangrijke partijen hebben kunnen plaatsen. Gerst meerendeels iets lager. Ook Haver was weder iets lager te verkrijgen. Boonen en Erwten gingen tot de vorige notering tragelijk van de hand.

LONDEN, 27 *Julij*. Vriesche boter heden goed gevraagd tot 80 shilling.

Van den 30*sten*. Inl. Tarwe was heden goed prijshoudend; vreemde daarentegen meer aangeboden, doch de handel bleef onbeduidend. Gerst en Haver waren 6 p. a 1 sh. lager dan verleden Maandag. Boonen en Erwten moeijelijk te slijten, zelfs bij eenige prijsverlaging.

VEEMARKTEN.

ZUIDBROEK, 2 *Augustus*. Heden werd alhier de zomerjaarmarkt gehouden; het getal hoornvee dat ter markt was aangevoerd was buitengewoon groot en overtrof ieders verwachting. Er werd in dezen veel handel gedaan, en tegen goede prijzen ging verreweg het grootste gedeelte vlug van de hand. Friesche en Overijsselsche kooplieden waren mede ter markt en door dezen werd mede een goede handel gedaan. Paarden waren weinig aangevoerd.

— Op de jaarmarkt te *Hoogeveen*, den 29sten Julij j.l. gehouden, waren aangebragt: 663 stuks rundvee, 1221 varkens, waaronder 1001 keun of biggen, 147 schapen en 35 paarden, alsmede 13 geiten. De handel in rundvee en varkens was vrij levendig, die in paarden, schapen en geiten weinig beduidend. Voor het rundvee werden goede, en voor de varkens verhoogde prijzen besteed. De beste melkkoeijen, vooral die kort voor de hand stonden om af te kalven, golden *f* 45 tot *f* 60; in gusten en jongvee bestond minder aftrek; de meeste oude varkens werden verkocht voor *f* 16 a *f* 22, terwijl de vroegere biggen doorloopend hebben opgebragt *f* 6 a *f* 9.

LONDEN, 27 *Julij*. Van den 1sten Januarij tot den 17den Julij zijn alhier van buitenlands aangevoerd 23,438 runderen en kalveren, 56,281 schapen en 1482 varkens. De markt was heden overvoerd, 4070 runderen waren te koop, zoodat 2 d. lager moest verkocht worden. Kalveren loom, maar vorige prijzen nog te bedingen. Van schapen waren er 34,000 stuks, evenwel bleef de prijs onveranderd 3 à 4 sh., inferieure kwal. lammeren 2 d. lager.

Van den 30*sten*. Aan de veemarkt was weinig kooplust en de prijzen zijn nagenoeg gebleven als laatst genoteerd.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 31 *Julij*.

NEDERL., Werk. Schuld $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{8}$, $63\frac{3}{16}$, $64\frac{1}{8}$; Dito Dito 3 pCt. 77, $77\frac{1}{8}$, $77\frac{1}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $96\frac{3}{8}$, $96\frac{1}{8}$, $96\frac{13}{16}$; O. I. Leening 4 pCt. $96\frac{1}{2}$; Amort.-Syndicaat $3\frac{1}{2}$ pCt. $95\frac{1}{4}$; Aand. Rijnspoorweg $4\frac{1}{2}$ pCt. $101\frac{1}{8}$; Maatschappij van Weld. 4 pCt. 88 — BELGIE, bij *Rothschild* $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{8}$. — FRANKRIJK, Oblig. 3 pCt. $69\frac{3}{8}$, 70, 70. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. $22\frac{1}{2}$, $22\frac{9}{16}$, $22\frac{1}{2}$; Dito 3 pCt. $49\frac{3}{8}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $45\frac{3}{16}$, $45\frac{1}{4}$, $45\frac{1}{4}$; Coup. Bewijz. $2\frac{1}{8}$; Amort. Schuld $6\frac{1}{8}$. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. $42\frac{3}{8}$; Dito Dito 4 pCt. $38\frac{15}{16}$. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. $108\frac{3}{8}$, 109; Cert. bij *Hope* 4 pCt. $92\frac{3}{8}$, $92\frac{3}{8}$, $92\frac{3}{8}$; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 92, $92\frac{3}{8}$, $92\frac{3}{8}$; Dito bij id., 5de Serie 4 pCt. 92. — POLEN, Certific. 4 pCt. $85\frac{1}{4}$, $85\frac{1}{2}$, $85\frac{1}{4}$; Dito Aand. met Loten fl. 500 160 — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. $78\frac{5}{16}$, $78\frac{7}{16}$; Dito Nieuwe $2\frac{1}{2}$ pCt. $41\frac{3}{8}$, $41\frac{1}{4}$; Dito Nieuwe 5 pCt. $90\frac{1}{4}$, $80\frac{1}{4}$, $90\frac{1}{4}$; Metall. La. B. 5 pCt. $90\frac{1}{16}$, $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; Louis. bij *Hope* 5 pCt. $102\frac{1}{4}$; Braz. 5 pCt. $99\frac{7}{8}$; Nieuwe Mexik. $27\frac{7}{16}$; Gren. 2 pCt. $22\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{3}{16}$; Dito Uitg. $9\frac{5}{16}$, $\frac{7}{16}$; Ecuador $4\frac{1}{16}$; Venez. $3\frac{1}{2}$ pCt. 43; $2\frac{1}{2}$ pCt. Met. 1851 $40\frac{7}{16}$, $\frac{9}{16}$; Thesaurie Amsterdam $106\frac{3}{4}$

Bij trage affaire waren heden Holl. fondsen bijna onveranderd. — Van vreemde effekten waren Spaansche, bij vrij levendigen handel in 1 pCts. nagenoeg als gisteren. — Van Russische was, voornamelijk naar 4 pCts., tot verbeterde prijzen veel vraag. — Voor Oostenrijksche en Fransche waren insgelijks, bij geanimeerden omzet, hoogere koersen te bedingen. Inzonderheid waren laatstgenoemde zeer gewild, die op het verbeterde merk derzelve van Parijs van gisteren, zijn ruim 1 pCt. gestegen. — Ook in Zuid-Amerik. was de stemming iets aangenamer.

Gren. Onb. St. 2 pCt. $21\frac{1}{2}$; Bl. Gr. v. 500 £ $5\frac{11}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$, Prolong. $2\frac{1}{2}$, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. $2\frac{1}{2}$ pCt. $64\frac{1}{8}$ a $\frac{3}{16}$; Binnenl. 3 pCt. $45\frac{3}{16}$ a $\frac{1}{4}$; Metall. 5 pCt. $78\frac{3}{8}$; Dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $41\frac{3}{16}$.

AMSTERDAM, 25 *Julij*. EFFEKTEN SOCIETEIT, te $4\frac{1}{2}$ uur. Integralen $64\frac{1}{8}$. Spaansche 1 pCts. $22\frac{3}{8}$. $\frac{15}{32}$. Binnenl. 3 pCt $45\frac{7}{16}$. $\frac{3}{8}$. Belgie bij *Rotsch* $2\frac{1}{2}$ pCts. $53\frac{1}{8}$, 53. Fransche Oblig. 3 pCts. 71. Metalliek 5 pCts. $78\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$. Dito $2\frac{1}{2}$ pCts $41\frac{3}{16}$. Dito 1851 $40\frac{7}{16}$.

Onder den invloed der aanhoudende verbetering der Fransche fondsen, die heden wederom, op het hooger afkomende merk derzelve van Parijs van gisteren, 1 pCt. zijn gestegen, was tot de overige genoteerde koersen de stemming over het algemeen gunstiger.

ADVERTENTIEN.

Sociëteit de Harmonie.

Eene **VOORSTELLING** van de **ELECTRISCHE BIOLOGIE**, op WOENSDAG den 4den dezer, 's avonds te 7 uur.

GRONINGEN, 2 Augustus 1852.

Namens het Bestuur:
A. R. SORMANI.

HARDDRAVERIJ TE SNEEK.

Met vereischt consent, gedenken eenige LIEFHEBBERS van Paarden, benevens eenige KASTELEINS aldaar, op WOENSDAG den 11den Augustus e.k., te doen verharddraven en vrij te vereeren:

Eene extra fraaije ZILVEREN KOFFIJVAAS.

Alle Paarden zullen worden toegelaten, die tot genoegen van Keurmeesters zijn, en geen Prijs, van Koningswege aangeboden, hebben gewonnen.

Aangifte ter Herberge van W. M. DE BOER, te *Sneek*, 's morgens van voornoemden dag, te 11 uur, 's middags te 12 uur Keuring en Loting en te 2½ uur Draverij.

*** Ontvangen voor de ONGELUKKIGEN te ***Foxhol:***
Van den Burgemeester van *Zuidhorn* .... *f* 24.65
„ „ „ *Appingedam* .... - 46.42½

f 71.07½.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

R. KONING NIEHOF,
Onderwijzer te Nieuwe Schans,
met
H. O. JONKER,
van Nieuw-Beerta.

NIEUWE SCHANS, 29 Julij 1852.

*** Heden beviel van eenen ZOON A. SCHAAPSCHOR, geliefde Echtgenoot van

JOHS. KOEKS.

GRONINGEN, 27 Julij 1852.

Vrienden en Bekenden gelieven deze voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, Vrouwe G. C. WERNINK, beviel heden voorspoedig van een' ZOON.

G. G. VAN BUTTINGHA WICHERS.

ZUIDHORN, 28 Julij 1852.

*** PEIZE, 23 Julij 1852. Bevallen van eene *DOCHTER* J. H. BODE—MULDER.

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON JANTJE CALON, Echtgenoot van

A. HEINDERS.

GRONINGEN, 30 Julij 1850.

*** Heden beviel van eene DOCHTER R. HORN, geliefde Echtgenoot van

A. DOOIJES.

GRONINGEN, 31 Julij 1852.

*** Bevallen van eene *DOCHTER* H. W. F. TETRODE—VAN HASSELT.

PATERSWOLDE, 1 Augustus 1852.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen bittere droefheid, na eene sukkeling van ruim 15 jaren, mijne geliefde oudste Dochter GEEZIEN HARMS POTJER, in den ouderdom van bijna 43 jaren.

Mijne hoop is, dat zij in beter Vaderland zijn moge.

SAPPEMEER, 29 Julij 1852.

A. H. SIKGERS,
Wedw. H. POTJER.

*** Door **J. B. WOLTERS** en de Erven **C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA**, te *Groningen*, is uitgegeven:
DE TWEEDE, HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK
VAN DE

NEDERLANDSCHE WETBOEKEN,

benevens de Grondwet (van 1848) en eenige andere Wetten, Besluiten en Reglementen, met opgave der Schrijvers, welke over deze gehandeld hebben, en met aanduiding van de tot ieder artikel betrekkelijke Nederlandsche en Fransche Wetsbepalingen, voorzien van een ALPHABETISCH REGISTER, *uitgegeven onder toezigt van*

Mr. A. OUDEMAN.

In dezen nieuwen druk is de *Litteratuur* aangevuld en zijn onderscheidene *Wetten, Besluiten en Reglementen* van algemeen belang opgenomen, welke in den eersten druk niet voorkomen, zoodat deze 1020 bladzijden beslaat. De prijs is evenwel niet verhoogd, zijnde ***f* 4—90** *in Zakformaat en* ***f* 6—90** *voor Kantoorgebruik*, gebonden in netten linnen band.

*** De Boekverkooper **W. P. VAN STOCKUM,** te *'s Gravenhage*, heeft verzonden:

TIJDREKENKUNDIGE KAART,

of Tijdstroom der Vaderlandsche Geschiedenis, van de vroegste tijden tot op heden, ten gebruike bij de Geschiedenissen van Noord-Nederland van

Mr. J. VAN LENNEP.

Prijs in Plano *f* 1,50; in Carton *f* 1,90; in Carton op Linnen *f* 2,20.

Om een geregeld overzigt te geven van de Geschiedenis onzes Vaderlands en het verband der gelijktijdige Gebeurtenissen in de verschillende Gewesten aanschouwelijk te maken, is onze Historie op deze Kaart in den vorm van den bekenden *Stroom der Tijden* van STRASS voorgesteld, de gebeurtenissen van den tijd der Batavieren tot op den onzen, in chronologische orde, tusschen eeuwlijnen afgedeeld vermeldende.

HERVATTING der

STOOMBOOT- EN DILIGENCEDIENSTEN

HARLINGEN.

De DIRECTIE maakt bekend dat de Diensten en gemelde STOOMBOOT en DILIGENCE tusschen *AMSTERDAM, ENKHUIZEN, HARLINGEN, LEEUWARDEN en GRONINGEN*, **Woensdag den 4den Augustus HERVAT** zullen worden.

Vertrek der Stoomboot:

Van *Amsterdam*, ZONDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, 's morgens te 7 uur.
„ *Harlingen*, MAANDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, 's morgens te 8 uur.

Vertrek der Diligence:

Van *Harlingen*, direct na aankomst der Stoomboot.
„ *Groningen*, ZONDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, 's avonds te 11 uur.
„ *Leeuwarden*, MAANDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, 's morgens te 8 uur.

Informatiën zijn te bekomen te *Amsterdam* bij den Heer J. MEIJERINCK, in de *Nieuwe Stads Herberg*, aan het IJ; te *Enkhuizen* bij den Heer H. TOP; te *Harlingen* bij de DIRECTIE; te *Leeuwarden* bij Mejufvrouw de Wedw. L. BEUGELAAR; te *Buitenpost* bij den Heer D. WADMAN, en te *Groningen* bij Mejufvrouw de Wed. J. A. BULSING.

De ondergeteekende **S. D. BONTHUIS**, Landbouwer te *Uithuizen*, verzoekt een ieder, welke iets van hem en zijne Echtgenoot te VORDEREN heeft, daarvan uiterlijk vóór den 16den AUGUSTUS e.k. opgave te doen, ten Kantore van den Notaris *Mr.* A. H. WERUMEUS BUNING, te *Uithuizen*; voorts, om aan zijne Echtgenoot, **AALTJE WILLEMS GROOTHUIS**, voor het vervolg **niets meer te CREDITEREN**, als zullende door *hem* **geene betaling** geschieden.

UITHUIZEN, 24 Julij 1852.

S. D. BONTHUIS.

POSTKANTOOR GRONINGEN.

De **DIRECTEUR** van het POSTKANTOOR te *GRONINGEN* berigt bij deze, dat van af **Woensdag den 4den dezer** de **AVOND-EXPEDITIE** per **DILIGENCE** op ***HARLINGEN***, gedurende **drie dagen per week**, zijnde **WOENSDAG, VRIJDAG** en **ZONDAG**, hare DIENST wederom heeft HERVAT.

De Directeur voornoemd:
VAN ITTERSUM.

DONDERDAG DEN 5DEN AUGUSTUS

1852, des namiddags te 3 uur, zullen, bij de *Helperbrug* aan den Straatweg, publiek worden verkocht: **Eenige duizenden harde klinkersteenen**, zeer geschikt voor vloeren van Paardenstallen, enz.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Op Woensdagen den 11den en 18DEN AUGUSTUS 1852,

telkens des voormiddags te 10 uur, zullen, ten Huize van G. A. SCHMIDT, in de N. Boteringestraat, tegenover het Appelstraatje, te *Groningen*, publiek worden verkocht, als: op **Woensdag den 11den Augustus: 4** stuks **brandvrije**, zeer suffisante **IJZEREN KASTEN**, alle met extra fraaije KUNSTSLOTEN, waaronder 1 LINNENKAST en 1 COMMODE, eene groote partij DUBBELE en ENKELE uitmuntende **JAGTGEWEREN, PISTOLEN** en **KRUIDHOORNS**, alle van de beste fabrijken; wijders beste **SMIDSGEREEDSCHAPPEN** en **MACHINES**. Te bezien op DINGSDAG bevorens van 10—4 uur.

NB. De SMIDSGEREEDSCHAPPEN en MACHINES zijn inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP.**

En op Woensdag den 18den Augustus: 5 stuks **brandvrije**, zeer briljante en sterke **IJZEREN KASTEN**, waaronder 2 KASTEN en 3 COMMODES, van het grootste model, met uitnemend sterke en fraaije **KUNSTSLOTEN**; voorts eene aanzienlijke partij **HUISMEUBELEN** en hetgeen verder zal worden gepresenteerd. Te bezien Dingsdags bevorens van 10—4 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** In het begin van SEPTEMBER aanstaande zal, na bekomene Regterlijke magtiging, op nader te bepalen tijd en plaats, in het openbaar, eerst in perceelen en daarna in massa, worden verkocht:

I. Het **LANDGOED *VEENHUIZEN***, toebehoorende aan Mevrouw de Weduwe en Erven van wijlen Mr. J. GOCKINGA, groot 90 B., 35.06 E., alles vrij eigen Land, gelegen onder de Gemeente *Noordbroek*, Provincie *Groningen*, bestaande, behalve in ruime HEEREN BEHUIZING, met KOETSHUIS en STALLING, op een kwartier uurs van het dorp *Noordbroek*, TUINEN met DRUIVENKAST en BROEIJERIJ, uit een uitgestrekt **BOSCH**, waarin, onder vele andere Boomen, ongeveer 2000 zware EIKEN; voorts VIJVERS en verderen AANLEG, IJSKELDER; wijders BOEREN BEHUIZING, TUINMANS- en ARBEIDERSWONINGEN, BOUW- en WEIDELAND; zijnde het Goed ten Zuiden gelegen aan de Trekvaart en Weg naar *Groningen*, en ten Noorden aan den Grindweg naar *Slochteren*.

II. Drie BANKEN in de Kerk der Hervormden te *Noordbroek*.

III. Vier afzonderlijke TUINEN, bij *Noordbroek* gelegen.

Alles breeder bij Biljetten te omschrijven, op franko aanvrage te bekomen bij de Notarissen Mrs. J. W. QUINTUS, te *Groningen*, R. FEITH, te *Zuidbroek*, en W. A. OFFERHAUS, te *Nieuwolda*, bij wie ook de Voorwaarden van Verkoop in tijds zullen ter lezing liggen; de Bewijzen van Eigendom en de perceelswijze opgemaakte Kaart echter bij den tweeden genoemden Notaris. Te zien op aanvrage bij den TUINMAN op de Plaats.

VERKOOP VAN RIJTUIGEN.

VRIJDAG den 6den Augustus e.k., des middags te 12 uur, zullen, op de GROOTE MARKT alhier, worden verkocht: Onderscheidene **RIJTUIGEN**, ENZ.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

ZEEUWSCH IJPEN HOUT.

DONDERDAG den 12den Augustus e.k., des morgens te 11 uur, zal, op de Werf van den Molenmaker J. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje, alhier, publiek worden verkocht:

Eene bijzonder mooije partij **ZEEUWSCH IJPEN BOOMSTAMMEN**. Van heden af te bezien.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

*** De Notarissen Mrs. **VAN ROIJEN** en **VAN MARLE** zullen, op DONDERDAG den 5den Augustus 1852, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein HD. BULTHUIS, te *Onderdendam*, publiek, bij Strijkgeld, verkoopen:

I. Eene **BOEREN BEHUIZING**, no. 36, met de BEKLEMMING van p. m. 5 B. zoo *Groen-* en *Bouwland*, doende des jaars op Midw. *f* 25—00 tot huur. II. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van p. m. 4 B. *Land*, doende des jaars op Midw. *f* 24—00 tot vaste huur. III. De VASTE BEKLEMMING van 88 R., 10 E. *Groenland*, doende des jaars tot vaste huur *f* 4—00. Alles staande en gelegen te *Onderwierum*; nagelaten door JACOB K. KOOLMA en Vrouw.

NB. Op den volgenden dag, VRIJDAG den 6den Augustus, zullen, des middags te 1 uur, Boeldagswijze worden verkocht: al de VRUCHTEN te Velde, HOOI in Oppers, 10 stuks HORENVEE, 2 PAARDEN, 2 ZWIJNEN, 8 SCHAPEN, BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN en HUISMEUBELS, enz.

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

DOOR VERTREK NAAR ELDERS

TE HUUR: twee **GEMEUBELEERDE BENEDENKAMERS**, bij den Timmerman A. VISSER, in de Steentilstraat.

*** Na bekomene autorisatie zal, in het midden dezer maand Augustus, dag en plaats nader te bepalen, publiek ter verkoop worden aangeboden, om dadelijk te aanvaarden:

I. Eene **BOERENPLAATS**, no. 11, bestaande in eene BEHUIZING en SCHUUR, met het REGT der VASTE BEKLEMMING van derzelver *Erf, Tuin, Hof* en *Landerijen*, groot 33 Bunders, 46 Roeden; jaarlijksche vaste huur *f* 165—75.

II. Het REGT der VASTE BEKLEMMING van 4 Bunders, 12 Roeden en 20 Ellen *Land*, jaarlijksche vaste huur *f* 22—50; — alles staande en gelegen onder *Feerwerd*, toebehoorende aan de Kinderen van wijlen HILJE R. MEDEMA, laatst Weduwe KLAAS E. WIERSEMA.

Mr. M. DE MUINCK.

UIT DE HAND TE KOOP:

een hecht sterk gebouwde **PEL-** en **KORENMOLEN**, waarbij een best gemaal; alsmede een net betimmerd **WOONHUIS** en **TUIN**; voorts nog onmiddellijk daarachter twee **HUIZEN** en **TUINEN**, en eindelijk vier Bunders best **GROEN-** en **BOUWLAND**; alles staande en gelegen in de *Wildervank* en in eigendom toebehoorende aan den ondergeteekende, bij wien nadere informatie is te bekomen. — Gadingmakenden kunnen ook den Molen met het daar voorliggende Plein, tot Huisplaats geschikt, en één gedeelte Land er bij **afzonderlijk** in **koop** bekomen en, des verkiezende, GELDEN daarover beleend houden.

J. H. DOORNBOSCH.

DEN 1STEN NOVEMBER A.S.

TE HUUR: een groot doortimmerd **HUIS** met acht KAMERS, KEUKEN, KELDER, ZOLDERS en TUIN, gelegen aan het Diep over de Spilsluizen, bewoond door den Heer Kapt.-Adjt. LILLY, en bij hem te bevragen.

DOOR VERSTERF TE HUUR:

eene **BOVENWONING** aan de Noorderhaven, voor een KLEIN GEZIN, dadelijk of met November, boven J. OETZES, Jz., *Koek- en Banketbakker.*

ER WORDT TE KOOP AANGEBODEN:

Een aangenaam en vrolijk **BUITENVERBLIJF**, voorzien van 5 fraaije KAMERS, KEUKEN, KELDER en grooten, uitgestrekten **TUIN**, waarin 80 fijne VRUCHTDRAGENDE BOOMEN met eene schoone DRUIVENKAST zich bevinden, gelegen buiten de Apoort, kort bij de poort. Te bevragen aan het BUREAU DEZER COURANT.

HET VORSTELIJK TANDPOEDER,

alom bekend als een UITMUNTEND MIDDEL tot **zuivering van MOND en TANDEN**, is steeds te bekomen, à 60 Cents het verzegeld Doosje, bij den Boekhandelaar **R. J. SCHIERBEEK**, in de Guldenstraat, te *Groningen.*

DE GERENOMEERDE

Parfumerien

van **E. RIMMEL**, te **Londen**, *Parfumeur van H. M. de Koningin van Engeland*, zijn voor *Groningen* te bekomen bij **J. F. OTTE**, aldaar.

De ondergeteekende **H. J. BUIJS**, ***Mr. Geweermaker***, in de Haddingestraat te *Groningen*, maakt aan zijne Begunstigers en verder geëerd Publiek bekend, dat zijn WINKEL ruim gesorteerd is in alle soorten van **GEWEREN, PISTOLEN, KRUIDHOORENS** en **ENGELSCHE KRAPPE** en **JAGTKRUID**, alsmede dat hij ontvangen heeft: naar den laatsten smaak vervaardigde **KOPEREN BALANSEN**, die hij de Heeren Kooplieden ten rekommanderen; maakt en repareert ook alle **WAPENS** en **BALANSEN**.

H. J. BUIJS,
Mr. Geweermaker.

FINALE UITVERKOOP,

door scheiding van Compagnieschap.

De Ondergeteekende maakt bij deze het geachte Publiek bekend, dat hij zijne resterende **GOEDEREN** ontvangen heeft, en doordien het aliier de laatste plaats is, waar hij zal uitgepakt zijn, zijne GOEDEREN tot **inkoopsprijzen**, ja met **verlies verkoopt**; daar zich zelden zulk eene gelegenheid voordoet, zoo wordt het geachte Publiek daarvan verwittigd, om van dezelve gebruik te maken.

Ook heeft hij nog ontvangen: vele soorten van **ZIJDEN PARAPLUIES**, in alle kleuren, van *f* 4,50 tot *f* 7, nieuwmodische **WANDELSTOKKEN**, van *f* 1,30 tot *f* 3, verder vele soorten van **KINDERSPEELGOEDEREN**, tot zeer civiele prijzen; verzoekt gunst en rekommandatie.

E. J. ELION, van *Amsterdam.*

Is uitgepakt bij den Heer E. JELTES, in de O. Kijkin-'t Jatstraat, te *Groningen.*

UIT DE HAND TE KOOP:

Een geheel **IJZEREN BESLAG** van een' **KORENWINDMOLEN**. Te bevragen bij C. GROL, Smidsbaas te *O. Pekela.*

In *Bakel*, een Dorpje in *Noord-Braband*, in de nabijheid van *Helmond*, woont een Landman met name PIET BIEMANS, die aan Rheumatische Kwalen lijdende, een jaar lang bedlegerig geweest is. Een **GOLDBERGSCHE KETTING**, bij den Heer MARTIN, in *Helmond*, gekocht, heeft hem in 24 uren tijds genezen.

De Heer MARTIN heeft van nog drie andere lijders, die door deze KETTINGEN genezen zijn, vergunning gekregen hunnen naam te noemen en belangstellende aanvragers aan hen te verwijzen.

De Echte RHEUMATISCHE KETTINGEN worden in onderstaande Dépôts verkocht voor *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS, te *Assen* bij H. P. A. v. GORCUM, te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER, te *Groningen* bij C. RIKKERS, J. L. LAGRO JR., M. GAASBEEK, te *Meppel* bij A. C. BRANDERHORST, te *Pekel-A* bij J. T. FELDBRUGGE, te *Veendam* bij S. SAVENYE, te *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de overige Steden des Rijks.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

JULIJ 1852.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDS TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
25	759,39	757,42	756,75	20,2	26,5	21,5	0,79	0,66	0,82	O.	O.	O.t.Z.	helder	helder	weinig bewolkt
26	756,07	755,82	756,69	20,5	26,0	21,2	0,85	0,72	0,81	„	„	O.N.O.	bewolkt	betrokken	betrokken
27	759,49	759,10	759,61	19,3	22,5	18,6	0,75	0,71	0,81	O.N.O.	N.	N.t.O.	helder	weinig bewolkt	helder
28	760,22	759,60	760,17	20,1	23,0	18,0	0,83	0,72	0,92	N.t.O.	„	N.	betrokken	bewolkt	„
29	761,01	761,10	761,43	19,3	19,7	18,5	0,75	0,50	0,90	N.	„	„	weinig bewolkt	„	„
30	762,39	762,44	762,22	20,0	22,5	17,8	0,84	0,81	0,91	„	„	N.N.W.	betrokken	„	„
31	762,31	761,92	761,78	19,3	22,1	19,0	0,89	0,82	0,92	N.W.t.N.	N.W.t.N.	N.W.t.N.	„	„	bewolkt

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

BIJBLAD N°. 16.

Behoort bij de Groninger Courant van 3 Augustus 1852, N°. 62.

KORT VERSLAG

VAN DE HANDELINGEN VAN DEN GEMEENTERAAD EN DER PROVINCIALE STATEN VAN GRONINGEN, ENZ.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaturdag den 31sten Julij.

Aanwezig: de heeren VAN IMHOFF, LOHMAN, DOORNBOSCH, SLOT, v. CALCAR, UPMEIJER, CREMERS, ONNES, DE SITTER, DOMMERING, QUINTUS, v. ITTERSUM, MULDER, DE LA FAILLE, TRIP, OUDEMAN, SWAAGMAN en MEIJER.

Aan de orde zijn gesteld de volgende punten:

1) *Rekening van de inkomsten en uitgaven dezer gemeente over* 1851. Overeenkomstig art. 218 en 219 der gemeentewet wordt deze, onder overlegging van de vereischte stukken en bescheiden door burg. en weth. aan den raad overgegeven, en wordt op voorstel van den voorzitter besloten: 1) die rekening van af Woensdag den 4den tot en met Woensdag den 18den Augustus, op de secretarij neêr te leggen ter lezing van een ieder; haar tegen betaling algemeen in afschrift verkrijgbaar te stellen en voorts van een en ander openbare kennisgeving te doen; 2) zonder uitstel tot het onderzoek der rekening over te gaan en ten dien einde 2 exemplaren bij de leden van den raad rond te zenden en alle noodige bescheiden voor de leden ter secretarij beschikbaar te stellen, om na afloop der bedoelde 14 dagen daarover te beraadslagen.

2) *Reglement van orde voor de kamer van koophandel en fabrijken.* Overeenkomstig het koninkl. besluit van den 9den Nov. 1851 is dit reglement aan den raad ter goedkeuring opgezonden en heeft ter visie van de leden gelegen. — De voorzitter stelt voor, dat reglement goed te keuren.

De heer CREMERS wenscht niet gaarne aanmerkingen hierop te maken, maar vindt zich toch verpligt op te merken, dat hij betreffende een paar punten andere bepalingen in het reglement had gewenscht. Ten eersten is daarin bepaald, dat, bij staking van stemmen, de voorzitter eene beslissende stem heeft. Dit is z. i. niet in overeenstemming met alle andere reglementen door den wetgever vastgesteld, daar bij deze allen, en te regt, bij staking van stemmen wordt gerekend geen besluit te zijn genomen. Voorts kan volgens dit reglement de voorzitter de orde van plaatsing regelen en de geheimhouding opleggen, 't geen ook bij andere reglementen niet is bepaald. Hij stelt daarom voor, dit reglement aan de kamer van koophandel terug te zenden, met verzoek om op de gemaakte consideratiën te willen letten.

De heer ONNES komt hier tegen op. De kamer bestaat uit 12 leden en kan alzoo, wanneer haar advies, in spoed vereischende gevallen vooral, gevraagd wordt en de stemmen staken, niet anders dan aan den voorzitter eene beslissende stem geven. De beide andere punten zijn van ondergeschikt belang, weshalve hier geene reden bestaat, het reglement niet goed te keuren.

De heer OUDEMAN maakt ook nog zwarigheid ten opzigte van art. 11 (over de wijze van stemmen), 't welk eveneens min doelmatig is en afwijkende, van hetgeen in andere staatscollegiën daarover bepaald is.

De heer CREMERS oppert nog eene zwarigheid omtrent den tijd der verkiezing van de nieuwe leden, in verband met dien der benoeming van den president. Overigens blijven bij hem de vorige zwarigheden, ook na het gezegde van den heer ONNES, bestaan.

De heer v. ITTERSUM ziet geen bezwaar in de bepaling omtrent het staken der stemmen; z. i. bestaan voor de afwijking in dezen voldoende redenen.

De heer SWAAGMAN merkt tegen het gezegde van den heer ONNES op, dat, zoo 6 leden voor en 6 tegen stemmen bij het geven van eenig advies, de beslissing dan niet van den voorzitter alleen moet afhangen.

De voorzitter ziet de noodzakelijkheid niet in, dat dit reglement gelijkluidend zij met die van andere collegiën, die door reglementaire bepalingen worden beheerscht. De werkkring is hier geheel verschillend; de kamer kan alleen door het geven van haar gemotiveerd gevoelen naar buiten werken. Hier zal alzoo dikwijls moeten gestemd worden, zoodat er werkelijk vertraging in de werkzaamheden zou ontstaan, wanneer men dezelfde bepaling van andere reglementen ook hier wilde toepassen. Bovendien kan de minderheid nog altijd haar verschil van het gevoelen der meerderheid doen aanteekenen. De overige bedenkinge zijn meer van huishoudelijken aard en mag dus ook om deze de goedkeuring niet worden geweigerd.

Het voorstel van den heer CREMERS wordt hierop met 15 tegen 3 stemmen (van de heeren SWAAGMAN, OUDEMAN en CREMERS) verworpen en daarop het reglement van orde gearresteerd.

3) *Rapporten van de commissie, betrekkelijk het tarief op de verlaatsgelden in het Damsterdiep*, waarbij 2 concept-besluiten zijn overgelegd, betreffende de vermindering der sluisgelden en de wijze van invordering. — De voorzitter stelt voor, beide te arresteren.

De heer LOHMAN kan zich zeer goed vereenigen met het rapport, maar geenszins met de concept-besluiten, omdat hierin is opgenomen, wat volstrekt niet behoorde te worden opgenomen. In het eerste mag geen spraak zijn van de invordering; in het tweede wordt gewezen op art. 258, 't geen hier niet toepasselijk kan zijn. Hier toch kan eigenlijk geene spraak van belastingen zijn, maar van opbrengsten, die bij de gemeentewet met belastingen worden gelijk gesteld, overeenkomstig art. 238, en geldt hier dus de bepaling van art. 235 over de wijze van executie, maar niet die van 258 over de wijze, waarop nalatigen tot de betaling van verschuldigde belasting kunnen worden genoodzaakt. — Overigens betreft zijn bezwaar alleen den vorm der concept-besluiten; met de zaak zelve kan hij zich wel vereenigen.

De heer SLOT zegt, dat door de commissie wel degelijk de sluisgelden beschouwd zijn als eene belasting; weshalve ook de bepalingen van 257 vlg. hier toepasselijk werden gerekend.

De heer DOORNBOSCH verdedigt het gevoelen der commissie, ook door eene nadere toelichting van den minister van binnenlandsche zaken, bij eene missive van den 9den Oct. 1851 (Prov. Blad no. 126).

De heer LOHMAN licht zijne meening nader toe.

De heer CREMERS ondersteunt dit en toont aan, dat zulks niet in strijd is met de door den heer DOORNBOSCH aangehaalde missive.

Ook de heer DE SITTER is het gevoelen van den heer LOHMAN toegedaan; ook hij meent, dat bij aanneming van eene andere meening, de handel en scheepvaart aan lastige formaliteiten zullen worden onderworpen.

De heer QUINTUS vraagt of het thans wel reeds de tijd is het reglement te herzien, als hij bedenkt, dat naar het bestaande tarief de verpachting heeft plaats gehad en het dus nog tot 1° Mei 1853 van kracht blijft; voorts, dat bij de Staten dezer provincie en bij de hooge regering plannen bestaan tot geheele verandering der bestaande kanalen, in de provincie en rondom deze stad, en dat, bij verwezenlijking dier plannen, waarschijnlijk weldra weder hetzij tot eene verhooging hetzij tot eene verlaging van sluisgelden zal worden overgegaan, die men thans wil verlagen; wanneer hij daarbij bedenkt, dat iedere verandering in dezen altijd nadeel toebrengt aan handel en scheepvaart, dan is hij tegen de conclusie van het rapport, en stelt daarom voor, het bestaande reglement nog eenigen tijd te behouden en inmiddels te zien, wat er van de bestaande plannen komt.

De heer ONNES kan hiermede niet instemmen; hij houdt zich overtuigd, dat het verlaatsgeld in de Damsterkolk veel te hoog is en hoe eer men dit dus verlaagt, hoe beter zulks is voor den handel. Ook zijn de ontwerpen van zulk een' grooten omvang, dat daarvan in de eerste jaren nog wel niets zal tot stand komen.

De heeren DE SITTER en DOORNBOSCH houden ook eene dadelijke verlaging van het tarief voor wenschelijk om de groote onevenredigheden, die daarin bestaan.

De Voorzitter maakt op het belangrijke van het te nemen besluit opmerkzaam, dat ook in het vervolg, bij het wijzigen van tarieven en reglementen, tot rigtsnoer zal verstrekken. Spreker is het, wat de zaak zelve betreft, geheel eens met den heer LOHMAN, dat de artikelen betreffende de invordering der plaatselijke belastingen in art. 258 vlg. niet passen op de regten en loonen, waarvan in art. 238 wordt gesproken.

De heer SLOT geeft in bedenking, de stukken aan de commissie te renvoijeren.

De heer CREMERS wenscht eerst den geest van de vergadering te leeren kennen.

De heer DOORNBOSCH is voor het voorstel van den heer SLOT, te meer, daar een lid van de commissie afwezig is, die juist uit art. 254 in verband met art. 240 en 238 gemeend had, dat hier wel degelijk art. 258 vlg. van toepassing was.

Na eenige discussie over dit punt, wordt met 13 tegen 5 stemmen besloten de stukken weder in handen te stellen van de commissie. (*Tegen:* de heeren *de Sitter*, *Dommering*, *Cremers*, *de la Faille* en *Onnes.*)

4) *Missive van den schuttersraad, geleidende de rekening over* 1851, *benevens de daarbij behoorende bijlagen.* — De voorzitter stelt voor deze rekening goed te keuren en op grond van het besluit van Gedep. Staten van den 11den Maart 1829 ter finale sluiting te verzenden aan Gedep. Staten.

De heer SWAAGMAN, zich overigens goed met de rekening kunnende vereenigen, rekent echter deze gelegenheid niet ongepast, om eenige inlichtingen te verzoeken betrekkelijk een paar punten, of namelijk de levering van rokken, broeken, dassen enz. steeds door een' en denzelfden persoon geschiedt, en zoo ja, of zulks dan niet bij publieke aanbesteding zou behooren plaats te hebben; voorts of niet de schrijfloonen, zouden uitgewonnen en dat werk verrigt kunnen worden door de verschillende bezoldigde geëmploijeerden bij de schutterij? en eindelijk, of het batig saldo der rekening ook kan gerekend worden ten voordeele der gemeentekas te zullen komen?

De voorzitter, zonder juist op alle punten de gevraagde inlichtingen dadelijk te kunnen verstrekken, zegt, den spreker bij nadere gelegenheid daarop te zullen informeren; in 't algemeen kan hij echter verzekeren, dat men met zoo veel spaarzaamheid mogelijk tracht te werk te gaan; terwijl eindelijk het saldo der rekening ten voordeele der gemeentekas zal komen, dewijl van de meerdere of mindere som van dat saldo geheel afhangt de kleinere of grootere som, welke daarvoor van het subsidie, à *f* 6000, op de begrooting uitgetrokken, beschikbaar gesteld zal moeten worden.

De heer SWAAGMAN neemt met deze inlichtingen genoegen, welke hij nu had gemeend te moeten vragen, overigens betuigende, met genoegen de rekening te hebben nagegaan en zich verheugende over de goede administratie, waarmede die rekening gevoerd wordt.

Het voorstel van den voorzitter tot goedkeuring is hierop aangenomen.

5) *Adres om subsidie ad f 25000 tot daarstelling van een kanaal van Assen tot in de haven van Groningen en advies der kamer van kooph. en fabrijken daarover.*

De heer SWAAGMAN heeft in het adres gelezen, dat de adressanten het overbodig rekenden aan het verlicht oordeel van den raad een betoog te leveren van het nut, dat er voor Groningen in de daarstelling van dat kanaal gelegen was, zij rekenden het voldoende met te zeggen, dat die onderneming bij uitnemendheid gezegd kon worden, in 't belang dezer gemeente te zijn. Spreker wil voor zich gaarne gelooven, dat de ondernemers deze taak vooraf genoeg overwogen en onderzocht zullen hebben, om daardoor met regt zoodanige betuigingen te kunnen doen; hij wil daarop als ook op het verlicht oordeel van den raad in 't geheel niets afdingen, maar wat hem individuëel betreft, vertrouwt hij zich zelven niet met zulk een oordeel begaafd, om dadelijk dat nut geheel te bevatten, en ofschoon te hulp gekomen door het advies der kamer van koophandel, zou hij toch door adressanten zelven nog wel nader, en meer in bijzonderheden, het belang voor *Groningen* van dit kanaal willen zien aangewezen, te meer omdat door *die kamer één punt wordt* aangeroerd (de afstrooming namelijk,) waarop ze met de adressanten verre van ééństemming is. Spreker zoude zich gaarne het een en ander nader toegelicht zien, opdat hij daardoor beter zou kunnen komen tot een besluit, omtrent het geven zijner stem ten opzigte van het te verleenen subsidie. — Voorts vraagt spr. ook nog hoever het kanaal zal gelegd worden, tot aan Groningen of tot aan het Reitdiep en of b. v. in dit geval het onderhoud enz. van de Der-Apoortenboog, die alsdan in eene brug zou moeten worden veranderd, zal blijven voor rekening der stad of voor die der onderneming zal komen; eindelijk, in hoeverre het terugwijken der Drentsche kanaal-maatschappij invloed kan uitoefenen op het goede gevolg van deze onderneming.

De heer QUINTUS geeft omtrent een paar der bedoelde punten, in zoover hij de meening van den vorigen spr. goed begrepen heeft, antwoord en wel omtrent de vraag, of de Der-Apoortenboog ten laste van de onderneming zou komen of van de stad zou blijven; daaromtrent kan z. i. geen verschil bestaan, dewijl die boog aan de stad behoorende, niet aan de onderneming kan komen, tenzij door eene overdragt op een daartoe door de ondernemers gedaan verzoek. — De vraag, of de Drentsche Kanaalmaatschappij ook invloed kan hebben op de goede gevolgen van deze onderneming, meent spr. ontkennend te moeten beantwoorden; deze onderneming toch is geheel zelfstandig, die met de Dr. Kanaalm niets uit te staan heeft, dan alleen, dat de Dr. maatschappij verpligt is het kanaal van Beilen tot in de hoofdvaart te veranderen in een scheepvaartkanaal, op welker prompte uitvoering èn door den minister èn door de Staten van Drenthe ten sterkste is aangedrongen.

De heer SWAAGMAN is nog niet genoegzaam voldaan door de gegevene inlichtingen, hij kent nog niet de bijzonderheden, die zoo zwaar wegen, dat hij met volle regt overtuigd is van het gezegde in het adres, dat dit kanaal zoo zeer in het belang is van deze gemeente.

Men zegt daarin b. v. dat het kanaal de afwatering zal bevorderen, hetgeen door de kamer van kooph. en fabrijken niet zoo volmondig beaamd wordt, men spreekt van de vermeerdering van produkten en de groote vermeerdering van leverantie voor Groningen; dit alles kan spr. zoo gaaf niet aannemen en hij kan dus niet geheel deelen in het gevoelen, omtrent de genoemde voordeelen; ook weet hij niet, of het kanaal wel de scheepvaart zoo veel zal baten en of niet de tjalkschepen, die het meeste gebruik daarvan moeten maken, om het groot getal sluizen en de daarmee gepaard gaande kosten wel anders, dan bij hoogen nood, daarvan gebruik zullen maken en niet liever den goedkooperen weg door Friesland zullen blijven volgen. Endelijk wijst spr. met een enkel woord op eenen eventuëlen aanleg van en de verbinding door spoorwegen, waardoor veel van het nut des kanaals zou vervallen. Ten slotte betuigt spr. nog, dat hij ophelderingen wenscht, ten einde meer gerust zijne stem daarna uit te kunnen brengen, omtrent het punt in behandeling.

De heer DOMMERING zegt, dat de bewijzen, die de vorige spreker verlangt, of de onderneming wel aan het doel zoude kunnen beantwoorden, inderdaad kunnen geleverd worden. Hij toont zulks aan uit de bloeijende Drentsche roggemarkt, die hier voor 50 à 60 jaar bestond, die nu van lieverlede zich op Assen heeft verlegd. Daaruit ontstonden te meer voordeelen, daar zij, die daarop kwamen, hier weder hunne inkoopen deden; toen was Drenthe echter weinig bevolkt, het wordt dit nu ook meer en meer. Voorts bestaat er geen ander middel van gemeenschap dan een straatweg, die echter niet aan de eischen van den handel voldoen kan, welke wel spoed wil, maar tevens daarmede goedkoopte verbonden. Eindelijk wijst spr. er nog op, dat bijna de geheele handel van Drenthe in handen van Meppel is overgegaan, en daarom durft hij beweren, dat het aanleggen van kanalen de grootste behoefte is en dat er niets beter voor deze stad kan uitgedacht worden, dan een kanaal van hier naar Assen.

De heer SWAAGMAN is ook nu nog niet voldoende overtuigd, hij wil niet tegenspreken, dat er voordeelen aan verbonden zijn, zoo als elke aanleg van kanalen vertier en welvaart bevordert, doch hij heeft daarvan nog geene bewijzen ontvangen, dit nog niet in bijzonderheden aangetoond gezien.

De heer QUINTUS zegt hierop, dat zoo de vorige spreker een mathematisch bewijs verlangt en de presumtiën, die door den heer DOMMERING in 't licht zijn gesteld, niet kan aannemen, hij dan wel niet voldaan zal kunnen worden. Hij gelooft en alle handelaren zullen het hem toestemmen, dat alle kanalen en wegen steeds voordeel moeten aanbrengen; hoe meer vertier toch, hoe meer handel er ook zal zijn. Dit kanaal zal ook voor de scheepvaart niet duurder zijn, dan dat door Friesland, terwijl voor dit traject slechts de tijd van 3 dagen zal besteed worden, voor het andere 2 à 3 weken. Eindelijk, wat de plannen van spoorwegen betreft, deze geven geen grond om zoo maar aanstonds de vleugels te laten hangen en af te zien van een plan, dat reeds geheel is ontworpen en waarvan de bestekken en al het overige reeds met veel moeite en inspanning zoo ver gebragt zijn.

De heer CREMERS geeft als zijn gevoelen te kennen, dat de voordeelen van dit kanaal hooger gesteld worden, dan zij wezenlijk zijn, waarom dan ook de kamer van koophandel ze eenigzins gematigd heeft; hij gelooft dat de verwachtingen daarvan te overspannen zijn. Het kan hier, naar zijn oordeel alleen de vraag wezen, of het kanaal, wanneer het is daargesteld, voor de stad *f* 25,000 waard is, maar dan moet men ook, gelijk de kamer van kooph. doet, zich het kanaal voorstellen, gelijk het er ligt en daarom wil spr. voorstellen om eene andere bepaling te maken omtrent de betaling, daar ook de kamer van koophandel zoo pertinent in haar advies heeft voorgesteld, om niet eerder te betalen, voor dat het kanaal is daargesteld.

Ten gevolge van dit voorstel van den heer CREMERS, nopens de bepalingen, omtrent de betaling van het toe te stane subdisie ontstaat eene langdurige discussie. Het advies van de kamer van kooph. luidde aldus: „Aan de adressanten het gevraagde subsidie van *f* 25000 toe te zeggen 1) onder de voorwaarde, dat het eerst dan zal worden uitbetaald wanneer èn het kanaal tot stand zal zijn gekomen èn de Drentsche hoofdvaart zal zijn verbeterd, met dien verstande, dat beiden eene diepte hebben van één el, acht palmen en dus voor de Groningsche scheepvaart (binnentjalken) bevaarbaar zijn.

2) Onder de voorwaarde, dat er in allen gevalle geen hooger sluisgeld dan 50 à 60 cent voor de passage van iedere sluis zal geheven worden."

De Voorzitter had voorgesteld, het verzoek van de adressanten toe te staan, onder de voorwaarden, welke door de kamer van koophandel en fabrijken waren opgegeven, met deze wijziging, dat de tijd en wijze van betaling nader geregeld zullen worden. Nadat omtrent dit geschilpunt door meest alle leden bij herhaling het woord was gevoerd, wordt het voorstel van den voorzitter met 9 tegen 7 stemmen verworpen, waarop door den heer DE SITTER een voorstel gedaan wordt, in den geest en volgens de geuitte denkbeelden van de vergadering, om namelijk het gevraagde subsidie toe te zeggen, onder de voorwaarden door de kamer van koophandel en fabrijken gesteld, zoo echter dat de stad niet *verpligt* zal zijn, die gelden te voldoen, dan wanneer het geheele werk is voltooid. — Deze redactie van het voorstel van den voorzitter wordt met algemeene stemmen aangenomen.

6) *Rekest van* J. BRUINS *e. a., kasteleins, wonende te Groningen.* Adressanten achten het in het belang der burgerij en vooral van neringdoenden wenschelijk, dat jaarlijks alhier eene harddraverij worde gehouden en oordeelen dat — om meer luister daaraan bij te zetten — zulks van de stad diende uit te gaan. Zij verzoeken alzoo, om dit jaar die harddraverij op den 28sten Augustus a.s., van stadswege te doen plaats hebben en volgende jaren op het verjaarfeest van H. M. de Koningin.

De Voorzitter zegt, dat hij gewenscht had een gunstig advies op dit adres te kunnen geven, maar dat hij hierin bezwaar vindt. In vorige jaren toch was steeds een subsidie van *f* 200 toegestaan. Had men thans weder zulk eene of ook wat hooger som aangevraagd, hij zou er niets tegen gehad hebben, maar wel, dat die harddraverij thans geheel voor rekening van de stad zou komen, terwijl op zulk eene uitgave niet is gerekend en er dit jaar reeds zoovele uitgaven, waarop niet gerekend was, voor feestelijkheden enz. zijn gedaan. Hij stelt dus voor, het rekest te wijzen van de hand.

De heer DOORNBOSCH zegt, dat de gewone commissie voor de harddraverij, wegens de vele moeiten, daaraan verbonden, besloten had zich daarmeê niet langer te bemoeijen. Ondertusschen is het voor Groningen, als middelpunt van eene landbouwende provincie, noodzakelijk en vooral voor neringdoenden hoogst voordeelig, dat er eene harddraverij 's jaarlijks plaats hebbe; hij acht het dus wenschelijk in het belang der stad, het verzoek toe te staan.

De heer QUINTUS stelt, als bijvoeging op het voorstel des voorzitters voor, om het rekest, zoo als het ligt, te wijzen van de hand. Dan ligt er in opgesloten, dat de raad wel subsidie wil geven; hij is overigens er ook tegen, de harddraverij geheel voor rekening van de stad te nemen.

De heer TRIP wil die bijvoeging nog sterker hebben uitgedrukt.

De heer ONNES zegt, dat in April het plan had bestaan bij de commissie voor de feestviering, om eene harddraverij van stadswege te doen plaats hebben, waarvan niets gekomen is wegens het ongunstige saizoen, maar nu ziet spr. niet in, waarom ook thans zulks niet zou kunnen geschieden. In andere steden wordt zooveel gedaan om vreemdelingen te lokken; hier geschiedt tot dus verre niets van dien aard; daarom is hij tegen de afwijzing.

De heer CREMERS stelt voor om op het rekest afwijzend te beschikken, maar aan adressanten te kennen te geven, dat zij ter uitvoering van hun voornemen, zullen kunnen rekenen op een subsidie van *f* 400.

De heer DOORNBOSCH stelt voor een subsidie van *f* 800 voor eene harddraverij toe te staan.

Nadat over de hoegrootheid van het te geven subsidie nog over en weder was gesproken, werd het voorstel van den heer CREMERS met 13 tegen 5 stemmen aangenomen. (*Tegen:* de heeren *Onnes*, *Doornbosch*, *Dommering*, *de Sitter* en *Oudeman.*)

7) *Rekest van* B. HEUKERS, te kennen gevende, dat hij zich zeer bezwaard gevoelt door eene afwijzende beschikking, door. burg. en weth. onlangs op een adres van hem genomen, waarbij hij verzocht had gevolg te geven aan de beloften hem in 1846 gedaan en hem schadeloos te stellen voor het toen geleden verlies, wegens de verbreeding van de straat langs zijn huis, aan de lage Der-A. Hij onderwerpt thans zijne belangen op nieuw aan het onderzoek en het oordeel van den raad en verzoekt van dezen, dat hij schadeloos gesteld worde, zoo tot de verbreeding van de straat worde overgegaan en vergoeding erlange, voor den opstal en hetgeen reeds vroeger door hem ter verbreeding van de straat, op verzoek van burg. en wethouders is weggeruimd of zoo de raad daartoe niet kan besluiten, dan te onderzoeken of hij niet in zijn eigendomsregt is benadeeld. — Op voorstel van den voorzitter wordt dit adres in handen gesteld van dezelfde commissie, die vroeger over deze zaak rapport heeft uitgebragt.

Hierop zegt de voorzitter, dat er een voorstel is ingekomen van 3 leden van den raad en dat hij voorstelt, overeenkomstig art. 43 der gemeentewet, om te beraadslagen, of deze zaak met geslotene deuren zal worden behandeld; waartoe wordt besloten. Na heropening der deuren heeft de raad besloten dat het voorstel met geslotene deuren zal behandeld worden.

Staten der provincie Groningen.

Zitting van Maandag den 2den Augustus.

Er zijn 41 leden tegenwoordig; afwezig: de heeren v. ITTERSUM, DIJKHUIS en TEN CATE.

De notulen van het verhandelde in de vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd. Hierop wordt mededeeling gedaan van de volgende ingekomene stukken:

1) Een' brief van den heer v. ITTERSUM, die wegens bijzondere familie-aangelegenheden verbinderd is, deze en volgende vergaderingen bij te wonen. — Voor notificatie aangenomen.

2) Voordragt van Ged. Staten van den 29sten Julij, no. 17, betreffende uitgaven van de commissie tot onderzoek van de Lauwerzee. — De commissie heeft bij eene missive van den 11den Julij, bij het verslag harer werkzaamheden o. a. mededeeling gedaan, dat de kosten van opmeting *f* 10,000 zullen bedragen; van deze som is de regering bereid, behalve de *f* 1600, die ze reeds heeft betaald, nog te betalen *f* 1733, mits de provinciën Groningen en Friesland elk de helft van de resterende som, ad *f* 6667, subsidiëren. Ged. Staten stellen voor, de nog benoodigde som van *f* 2133,50, behalve de voor dit onderwerp daarop uitgetrokkene som van *f* 1200, op de begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1852; beschikbaar te stellen. — In handen van de prov. begrootingscommissie gesteld.

3) Adres van den heer G. REINDERS, betreffende het aanhangig concept-reglement op de waterschappen. — Adressant deelt eenige bedenkingen en bezwaren mede tegen dit concept, voornamelijk ten aanzien van de aangenomene beginselen omtrent het stemregt, met verzoek aan de vergadering om die in gunstige overweging te willen nemen. — Ter griffie.

4) Voorstel van den heer KONING, strekkende, dat de vergadering zich onbevoegd verklare tot vaststelling van een reglement op de waterschappen, zoolang niet de algemeene wet, bedoeld bij art. 191 der grondwet, zij ingevoerd. — Tot toelichting van zijn voorstel zegt de heer KONING, dat hij reeds in het vorige jaar hetzelfde gevoelen heeft voorgestaan, hetwelk hierop steunt, dat de loop der denkbeelden, vervat in artt. 191 vlgg. der grondwet, genoegzaam de bedoeling des wetgevers schijnt aan te duiden, dat de algemeene regeling van dit onderwerp zal worden vastgesteld bij eene algemeene wet, die de grondslagen moet bevatten, waarop later de prov. reglementen voor de verschillende waterschapsbesturen moeten worden gebouwd; deze moeten alzoo de uitvloeisels zijn van de algemeene wet op de waterschappen, gelijk ook nog blijkt uit de daarop betrekkelijke artt. der provinciale wet.

Bij opening der beraadslaging, of dit voorstel een punt van overweging zal uitmaken, verklaart de voorzitter zich hier tegen, op grond dat de behandeling van het concept-reglement reeds is genaderd tot art. 17. — Op voorstel van den voorzitter, wordt met 35 tegen 6 stemmen besloten, het voorstel van den heer KONING niet in overweging te nemen. (*Tegen:* de heeren *J. W. Quintus, Diephuis, Koning, Trip, Lohman* en *M. v. d. Tuuk.*)

Hierop wordt de beraadslaging over het concept-reglement op de waterschappen voortgezet en wel van af art. 17.

Na onderscheidene amendementen, die door den heer MODDERMAN en andere leden zijn voorgesteld en aangenomen, wordt het geheele geamendeerde reglement in stemming gebragt en met 27 tegen 14 stemmen aangenomen. (*Tegen:* de heeren *J. W. Quintus, Homan, Schilthuis, Diephuis, Koning, Smid, Land, R. A. Quintus, de Haan, Brouwer, M. v. d. Tuuk* en *Groenman.*)

Nadat nog op voorstel van den voorzitter besloten is, den griffier te magtigen, overal in het reglement, waar nog het woord „afdeeling" staat te veranderen in „onderdeel" en tevens eene geregelde volgorde van de artikels te willen daarstellen, — gaat de vergadering over tot de beraadslaging omtrent de overgangsbepalingen en worden ook deze, met eenige wijzingen aangenomen.

Hierop wordt het geheele reglement met de slotbepaling in stemming gebragt en met 26 tegen 14 stemmen aangenomen. (*Tegen:* de zoo even genoemde heeren.)

Het geheele Reglement, zoo als het thans door de vergadering is aangenomen, luidt aldus:

GRONDREGLEMENT voor de Waterschappen in de provincie Groningen.

Art. 1. Elke vereeniging van gronden, die is of zal worden daargesteld om in haar geheel door dezelfde werken tegen het water beschermd te worden, of den stand en den loop van het water binnen den bepaalden omvang van dat geheel te regelen, — is eene waterschap.

Art. 2. Alle waterschappen kunnen in onderdeelen worden verdeeld. Bij verschil van meening over de wijze waarop die verdeeling behoort te geschieden, wordt door Gedeputeerde Staten beslist.

Art. 3. De juiste bepaling van de grenzen en van het grondgebied van iedere waterschap: — hare omschrijving, benaming en verdeeling wordt met inachtneming van de bij dit reglement vastgestelde grondslagen door de afzonderlijke reglementen geregeld, omschreven, geregeld en vastgesteld.

Art. 4. Onverminderd het afzonderlijk bestuur van iedere waterschap of haar onderdeel, is het toezigt over de waterschappen in de geheele provincie aan Gedeputeerde Staten opgedragen.

Art. 5. Voor iedere waterschap of onderdeel zal een ligger worden opgemaakt en bijgehouden, bevattende eene naauwkeurige aanduiding van haar grondgebied, met opgave van de kadastrale grootte, gemeente, sectie en nummers en van de eigenaren of gebruikers van ieder perceel, zooals die op de kadastrale liggers voorkomen.

Art. 6. Alle gronden onder eenige waterschap behoorende, zijn verpligt tot de algemeene kosten bij te dragen.

De maatstaf, waarnaar en de verhouding waarin dit geschiedt, wordt bij het afzonderlijk reglement van iedere waterschap vastgesteld.

Art. 7. Geheele of gedeeltelijke vrijdom van lasten kan bij het bijzonder reglement worden verleend:

1). aan de dijken, wegen en vaarten, die aan de waterschap als zoodanig toebehooren, of die, hoezeer niet aan de waterschap behoorende, ten haren dienste bestaan;

2). aan kerkhoven, begraafplaatsen, waterleidingen en wegen;

3) aan gronden, die blijken ten gevolge oude schriftelijke overeenkomsten, regterlijke vonnissen of beslissingen van den Souverein ongehouden, of voor een minder bedrag tot het voldoen der lasten gehouden te zijn.

Art. 8. Iedere waterschap heeft haar afzonderlijk bestuur. — Het bestuur van eenig onderdeel kan of afzonderlijk of door een gedeelte van het bestuur der geheele waterschap worden uitgeoefend. De zamenstelling, de bevoegdheid en de werkzaamheden van het bestuur der waterschap en der onderdeelen, wordt bij de afzonderlijke reglementen geregeld.

Art. 9. In het bestuur der geheele waterschap zullen hare verschillende onderdeelen zooveel mogelijk en des noodig beurtswijze worden vertegenwoordigd.

Art. 10. De leden van het bestuur van eene waterschap of van hare onderdeelen worden voor niet langer dan voor zes achtereenvolgende jaren benoemd. — De orde, tijd en wijze van aftreding wordt bij de afzonderlijke reglementen geregeld. — Ieder aftredend lid is weder verkiesbaar.

Art. 11. Bij tusschentijds voorvallende vacatures in eenig bestuur moet daarin binnen drie maanden worden voorzien. — Die ter vervulling eener vacature wordt gekozen, treedt af op het tijdstip, waarop hij, wiens plaats was opengevallen, had moeten aftreden.

Art. 12. De benoeming of, waar deze aan den Koning mogt zijn opgedragen, de voordragt van elk bestuur geschiedt in alle waterschappen bij regtstreeksche verkiezing door stembevoegde ingelanden.

Art. 13. De stembevoegdheid der ingelanden zal in iedere waterschap of onderdeel afhankelijk worden gesteld van een zeker grondbezit in vollen eigendom, beklemming of altijddurende pacht binnen die waterschap of dat onderdeel. De juiste bepaling van dat grondbezit en de verdere regeling der uitoefening dier stembevoegdheid, wordt bij de afzonderlijke reglementen van iedere waterschap vastgesteld.

Art. 14. Ingelanden zijn zij die als eigenaars of gebruikers der gronden bekend staan op den legger der waterschap of van het onderdeel.

Art. 15. Wanneer bij het bijzonder reglement in eenige waterschap, het uitbrengen van meer dan eene stem door denzelfden persoon, ten gevolge de regeling der stembevoegdheid bij dat reglement wordt toegelaten, zal daarbij tevens een maximum voor die door denzelfden persoon uit te brengen stemmen worden vastgesteld. Dat maximum zal nimmer meer dan ⅛ der uit te brengen stemmen mogen uitmaken.

Art. 16. De stembevoegdheid van getrouwde vrouwen wordt door hare mans, die van minderjarigen of onder curatele gestelden door hunne voogden of curators uitgeoefend. Weduwen en ongehuwde vrouwen, vennootschappen, zedelijke ligchamen, gezamenlijke erfgenamen en andere gemeene eigenaren, kunnen hunne stembevoegdheid door eenen schriftelijk gemagtigde uitoefenen.

Waar het uitbrengen zijner stem volgens dit artikel door een gemagtigde is toegelaten, of bij de afzonderlijke reglementen aan ook andere stembevoegden zal worden vergund, mag niemand als gemagtigde van meer dan twee lastgevers optreden.

Art. 17. In iedere waterschap zal eene lijst van stembevoegde ingelanden worden opgemaakt en vastgesteld. Die lijst wordt jaarlijks herzien en aangevuld. De tijd en wijze waarop dit moet geschieden en de verdere bepalingen tot het opmaken en vaststellen dier lijst van stembevoegden vereischt wordende, zijn aan de afzonderlijke reglementen overgelaten.

Art. 18. De verkiesbaarheid der stembevoegde ingelanden tot lid van het bestuur eener waterschap of van hare onderdeelen wordt bij de bijzondere reglementen bepaald en geregeld.

Art. 19. De leden van het bestuur eener waterschap of van een onderdeel, zullen elkander onderling nimmer in den eersten graad van bloed- of aanverwantschap mogen bestaan.

Art. 20. De bezoldiging of schadeloosstelling aan eenig lid des bestuurs toe te kennen of te verleenen, de eed of belofte door hem af te leggen en alles wat daartoe betrekking heeft, wordt bij de bijzondere reglementen vastgesteld en geregeld.

Art. 21. Wanneer bij eenige waterschap of onderdeel een of meer vaste beambten worden gevorderd, om het bestuur bij te staan of in dienst der waterschap of van het onderdeel werkzaam te wezen, zal al hetgeen de wijze hunner af- en aanstelling, de werkzaamheden hun op te dragen, — hunne beëediging, bezoldiging en borgstelling, — en de verdere vereischten of voorwaarden aan hunne betrekking verbonden, betreft, bij de bijzondere reglementen worden geregeld en bepaald.

Art. 22. Stembevoegde ingelanden verleenen ontslag aan de door hen benoemde leden des bestuurs. Zoo dit ontslag ongevraagd wordt gegeven, zal dit niet kunnen geschieden dan door de volstrekte meerderheid der stembevoegde ingelanden, en onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

Art. 23. In alle waterschappen wordt, tot het nemen van eenig besluit, onverminderd de bepaling van het vorig artikel, de volstrekte meerderheid van de uitgebragte stemmen gevorderd.

Art. 24. Bij de keuze van personen moet de stemming bij beslotene, ongeteekende briefjes geschieden. Over alle andere zaken kan de stemming mondeling plaats hebben.

Art. 25. Wanneer bij de keuze van eenigen persoon de volstrekte meerderheid door eene herhaalde stemming niet wordt verkregen, zal bij eene derde stemming door de betrekkelijke meerderheid worden beslist tusschen de twee of meer personen, die de meeste stemmen op zich hadden vereenigd. Bij staking der stemmen na deze derde stemming beslist het lot.

Art. 26. De inrigting van het stembureau, de tijd binnen welken een benoemde zich over het al of niet aannemen zijner benoeming zal hebben te verklaren, mitsgaders de gronden tot vrijstelling of verschooning en het geldelijk bedrag, als boete op het niet aannemen, verlaten of nederleggen van eenige betrekking te bedreigen, moet bij het afzonderlijk reglement van iedere waterschap worden geregeld en vastgesteld.

Art. 27. Bij de bijzondere reglementen voor iedere waterschap zal alles geregeld en vastgesteld worden, wat de bijeenroeping van en het beleid der orde in de vergadering zoo van het bestuur als van de ingelanden betreft. De vergaderingen zullen, onverminderd de uitzonderingen, die bij de bijzondere reglementen worden gemaakt, in het openbaar worden gehouden.

Art. 28. Aan het bestuur van alle waterschappen is de behartiging der belangen van de waterschap, het beheer van en het toezigt over hare werken en de handhaving der wetten en reglementen opgedragen. De regeling en verdere omschrijving van de tot dit alles betrekkelijke werkzaamheden wordt bij de bijzondere reglementen bepaald.

Tot het daarstellen van nieuwe of het veranderen van reeds bestaande werken der waterschap wordt de toestemming der ingelanden vereischt.

Tot het aangaan eener dading, het berusten in of het voeren van een regtsgeding, het sluiten eener geldleening, en het vervreemden of bezwaren van onroerend goed voor of door de waterschap, is behalve die toestemming der ingelanden, ook de magtiging van Gedeputeerde Staten noodig.

Art. 29. Het bestuur van iedere waterschap onderwerpt de vereischte keuren om ze te kunnen invoeren aan de goedkeuring en bekrachtiging van Gedeputeerde Staten. Die goedkeuring en bekrachtiging zal niet gevraagd kunnen worden, ten ware tevens blijke, dat het ontwerp der keur, gedurende eene maand, ter inzage en beoordeeling van de belanghebbenden heeft gelegen.

Art. 30. Het bestuur van iedere waterschap is bevoegd zoodanige bevelen te geven en te doen uitvoeren, als in het algemeen belang der waterschap mogten gevorderd worden. Het kan zelfs de persoonlijke medewerking der ingelanden, tegen schadeloosstelling vorderen.

De bepalingen hierbij in acht te nemen en de straffen door de weigerachtige of nalatige ingelanden te beloopen, kunnen bij bijzonderen keuren worden vastgesteld.

Art. 31. Het bestuur van alle waterschappen is verpligt jaarlijks aan de ingelanden te doen rekening en verantwoording over het afgeloopen dienstjaar en daarbij tevens aan hen over te leggen eene begrooting der behoeften en inkomsten over het volgend dienstjaar, met het ontwerp van den te heffen omslag. De termijn binnen welken, de wijze waarop en de plaats waar dit alles telken jare zal moeten worden ten uitvoer gebragt, wordt bij de bijzondere reglementen vastgesteld.

Het dienstjaar wordt voor alle waterschappen gerekend te loopen van primo Mei tot en met ultimo April.

Art. 32. De waterschapsbesturen zorgen, dat een naauwkeurige staat opgemaakt en bijgehouden worde van de eigendommen bezittingen en schulden der waterschap. Deze staat en de daarop jaarlijks noodzakelijke veranderingen en bijvoegingen wordt aan Ged. Staten, bij afschrift medegedeeld.

Art. 33. Geene waterschap kan worden daargesteld dan met voorkennis en onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Tot de daarstelling eener waterschap, zal de minderheid moeten toetreden, wanneer het besluit daartoe is genomen door de op den kadastralen legger bekende eigenaren van meer dan twee derde van het gezamenlijk bundertal tot de waterschap te brengen.

Bij de daarstelling eener waterschap wordt de eerste zamenstelling en verkiezing van haar bestuur en het ontwerpen en invoeren harer reglementen door Gedeputeerde Staten geregeld.

Art. 34. Wanneer eenige waterschap ophoudt te bestaan of met eene andere waterschap wordt vereenigd, zullen de gevolgen daaraan verbonden en de voorwaarden daarbij in acht te nemen door Gedeputeerde Staten worden geregeld.

Art. 35. Zoo dikwerf verschillende waterschappen te zamen, ter zake van haar gemeenschappelijk belang tot de uitvoering van provinciale of andere werken moeten bijdragen, zal het aandeel daarin door ieder van haar te dragen door Gedeputeerde Staten worden geregeld.

Art. 36. Alle geschillen tusschen besturen en ingelanden of tusschen verschillende waterschappen binnen de provincie onderling, betreffende de belangen en zaken van de waterschap, — of rakende de uitlegging en uitvoering harer reglementen worden door Gedeputeerde Staten beslist; behoudens altijd het regt van beroep op den Koning, wanneer meer dan eene waterschap in dat geschil is betrokken.

Art. 37. Gedeputeerde Staten zijn en blijven gemagtigd, om alles, wat door de besturen of ingelanden eener waterschap, nu of naderhand moet gedaan worden, bij weigering of nalatigheid van dezen te doen verrigten en uitvoeren voor rekening en op kosten des vereischt van de weigerachtige of nalatige besturen of ingelanden.

OVERGANGS-BEPALINGEN.

Art. 1. Alle op het oogenblik der invoering van dit grondreglement, binnen de provincie Groningen bestaande zijlvestenijen, dijkregten, polderbesturen, enz. behouden hare benaming, omvang, grenzen, verdeeling, inrigting en bestuur, tot dat daarin verandering wordt gemaakt. Hare huishoudelijke en bijzondere voorschriften, reglementen en keuren of policie-verordeningen blijven van kracht, tot dat zij door andere, naar de beginselen van dit grondreglement vastgestelde bijzondere reglementen en keuren of policie-verordeningen zullen zijn vervangen.

Art. 2. De bestaande besturen van – en de beambten bij die zijlvestenijen, dijkregten, polderbesturen enz. blijven als zoodanig in hunne betrekking werkzaam, tot dat ze door andere, volgens de op het grondreglement gebouwde bijzondere reglementen, daargestelde besturen en beambten zullen worden vervangen.

Art. 3. De voordragt der toekomstige benaming, omvang, grenzen, verdeeling, inrigting en wijze van bestuur der verschillende waterschappen binnen de provincie Groningen, benevens het ontwerpen harer bijzondere reglementen, wordt, onverminderd de bevoegdheid der besturen om daarvan eene voordragt te doen, opgedragen aan daartoe opzettelijk aangestelde commissiën.

Art. 4. Die commissiën zullen in elk der bestaande zijlvestenijen, dijkregten, polderbesturen enz. zijn zamengesteld uit de leden van het bestuur dier corporatiën, met toevoeging van een gelijk getal harer ingelanden, door de hierna aangewezene kiesgeregtigden te benoemen, — binnen twee maanden na de invoering van het grondreglement.

Art. 5. Alle op het oogenblik der invoering van het grondreglement schatpligtige ingelanden der bestaande zijlvestenijen, dijkregten, polderbesturen enz. zijn kiesgeregtigden tot het aanvullen der commissie in en voor elk dier corporatiën. De opvolgende verkiezing van het vereischt getal personen geschiedt door hoofdelijke stemming, bij beslotene, ongeteekende biljetten.

De betrekkelijke meerderheid beslist.

Art. 6. Het doen opmaken en vaststellen van de lijsten der kiesgeregtigden, de oproeping tot het werk der verkiezing, de tijd, de plaats, de inrigting en het beleid der kiesvergadering, en alles wat verder de zamenstelling en de werkzaamheden der commissiën betreft, wordt door Gedeputeerde Staten geregeld.

Art. 7. Bij weigering of ontstentenis van een of meer leden der bij art. 3 bedoelde commissiën, wordt in iedere hierdoor ontstane vacature door Gedeputeerde Staten voorzien.

Art. 8. Alle de commissiën zullen de haar opgedragene werkzaamheden zoo spoedig mogelijk ten einde brengen. Zij zullen hare voordragt en het door haar ontworpen bijzonder reglement gedurende eene maand ter inzage en beoordeeling aan de belanghebbenden voorleggen, en daarna met de ingekomene bedenkingen, zoo die er zijn, aan de Staten inzenden. — De zamenstelling, inrigting en verdeeling der waterschappen binnen dit gewest, en het bijzonder reglement voor iedere waterschap, wordt na dit alles door de Staten vastgesteld.

Art. 9. Wanneer de bij het vorig artikel bedoelde inzending door eenige commissie, binnen zes maanden na hare daarstelling, niet is geschied, zal de vereischte voordragt en het ontwerp-reglement door de Staten worden opgemaakt en vastgesteld.

Art. 10. Het tijdstip voor en de vereischte werkzaamheden tot de eerste verkiezing der besturen en de eerste aftreding van de leden dier besturen wordt, in iedere waterschap, na het vaststellen van haar bijzonder reglement, door Ged. Staten geregeld.

Het reglement zal aan de goedkeuring des Konings worden onderworpen.

De zitting wordt hierop opgeheven, om weder aan te vangen op morgen voormiddag te 10 uur.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Er is bij de Kamer een ontwerp van wet tot regeling der kosten van ontvangst van belastingen, door het rijk voor de provinciën en gemeenten, en door de gemeenten voor het rijk geïnd, van den volgenden inhoud:

Art. 1. Door de provinciën en gemeenten wordt, ter zake van de inning der bij wijze van opcenten op rijksbelastingen geheven wordende provinciale of plaatselijke belastingen, aan het rijk ~~eene vergoeding betaald van~~ ~~twee en een half~~ ten honderd van het bedrag dier opcenten.

Art. 2. Aan de gemeentebesturen, met de inning van de rijksaccijnsen op het geslagt of gemaal belast, wordt te dezer zake door het rijk mede eene vergoeding van *twee en een half* ten honderd van het bedrag dier accijnsen betaald.

Art. 3. De bepalingen dezer wet treden in werking: voor zooveel betreft de vergoeding aan het rijk voor de inning der provinciale en plaatselijke opcenten op de personele belasting, met den 1sten Mei 1852;

en voor zooveel de overige vergoedingen aangaat, met den 1sten Januarij e.k.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.